Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $5.50 Metams
Brooklyne $7.50 Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

Visų Šalių Darbininkai, Vienykitės! Jūs Nieko Nepralaimėsit, Tik Retežius, o Išlaimėsit Pasaulį!

No. 298 Telephone STagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Šeštadienis, Gruodžio (Dec.) 19, 1936 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXVI, Dienraščio XVIII

KRISLAI

Nauja stambi figūra. Lietuvos universitetas. Ko ištikrųjų stoka? Ar laukiame vajaus?

Rašo A. B.

Angliškas darbininkiškas pasaulis susilaukė naujos labai stambios literatūrinės figūros ypatoje John Strachey. Tik perskaičiau jo "The Theory and Practice of Socialism" (Socializmo Teorija ir Praktika). Labai didelė knyga. O jau ne pirma. Metai kiti atgal parašė "The Struggle for Power" (Kova už Galią), berods pernai davė "General Crisis of Capitalism" (Generalė Kapitalizmo Krizė). Taip pat labai stambios knygos. Be to, knygos formoje yra išleista jo prelekcija "Dialectical Materialism and Literature" (Dialektiškasis Materializmas ir Literatūra).

Drg. Joseph Freeman, "The New Masses" redaktorius, man rašo, kad Strachey gamina vėl didelę knygą apie darbininkų judėjimą istoriniuose bruožuose.

O John Strachey dar, palyginamai, jaunas žmogus, berods tik baigia kastis prie ketvirtosios dešimties metų. Vadinasi, dar tik pradžia kūrybinio darbo. Strachey yra komunistas, narys Anglijos Komunistų Partijos. Savo raštuose jisai neslepia savo pažiūrų.

Tai nepaprastas, tikrai genialus rašytojas. Jam žodžiai gausiai beriasi ant popieros, mintys plaukia harmoningai, švelniai. Atrodo, kad jis į skaitytoją taip sau šneka, pasakoja smulkmeniškai apie didelius, gilius, išsamius dalykus.

Nuo ko kenčia John Strachey raštai, tai nuo per didelio išnašumo, daugžodžiavimo, paskendimo į smulkmenas, didelio pasimojimo, akordinio rašymo, neaptašymo teorinių-filosofinių išvedžiojimų ir, pagaliaus, nuo nereto sušlubavimo pačiame marksistiniam supratime. Bet, žinoma, Strachey galės tai visa išgyventi, nugalėti.

"Priekalo" No. 11 skaitau sekamus labai interesingus duomenis apie Lietuvos Universitetą:

"Studentų skaičius vienintėliam Lietuvoje Kauno universitete metai iš metų mažėja. Kaip patys fašistų laikraščiai praneša, 1932 m. Kauno universitete buvo 4,553 studentai, 1934 m. —3,708, 1935 m.—3,600, o 1936 m. pavasario semestre—3,233 studentai."

Chicagos "Draugas" (gruodžio 15) labai pakeltu balsu šaukia: "Pasaulio valdovams trūksta krikščioniškos dvasios." Deja, "Draugas" nepasako, kuriems valdovams. Pav., mes žinome, kad Ispanijos generolas Franco pasišaukė maurus iš Afrikos ir orlaivius ir tankus iš Berlyno ir Romos ir skerdžia ir žudo Madrido civilius gyventojus, moteris, vyrus ir mažus vaikus. Gi šitą baisią nekaltų žmonių skerdynę palaimino Ispanijos krikščioniškoji bažnyčia ir patsai popiežius Pijus XI. Tas patsai "Draugas" nepaprastai džiaugiasi Franco pasisekimais.

Jau tikrai tos "krikščioniškos dvasios" n e t r ū k s t a Francui, Mussoliniui ir Hitleriui. Kaip tik šita "dvasia" apsiginklavę šitie valdovai krauju rašo naują, baisų istorijos lapą.

Ar jau visi žinote, kad su Naujais Metais prasidės vajus Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos? Pasiraitokite rankoves, pasikaustykite kojas tikrai garbingam darbui— verbuoti lietuvius į šitą mūsų puikią šviesos ir kultūros organizaciją. Ir įstojimo sąlygos lengvos, ir organizacija gera—ko reikia, tai visų senų narių ir visų kuopų pastangų, o kelius šimtus naujų narių lengvai gausime.

Nazių Valdiniai, Atvykę Čechoslovakijon, Godžiai Skaito "Raudonųjų" Laikraščius

Praga. — Pritrūko komunistinių ir socialistinių laikraščių, kuomet 8,000 Hitlerio pavaldinių atvažiavo į čechoslovakų-vokiečių "soccer" žaidima Pragoj, Čechoslovakijoj. Tie svečiai godžiai pirko ir skaitė necenzūruotus socialistų ir komunistų laikraščius, pasakančius teisybę apie nazių valdžią ir kitus dalykus.

Francijos Ministeris prieš Kapitalo Aptaksavimą

Paryžius. — Francijos finansų ministeris V. Auriol radio kalboj atmetė komunistų remiamą pasiūlymą seimui — apdėti mokesčiais kapitala valdžios reikalams, ypač šalies apsigynimui. Jis pasakojo, būk del to "nukentėtų" pramonė ir juo labiau padidėtų bedarbė.

D. Federacija už Konstitucijos Pataisymą

Washington. — Jeigu šalies Vyriausias Teismas panaikins Socialės (bedarbių ir nusenusių) Apdraudos įstatymą arba Nacionalį Darbo Santikių Akta, tai Amerikos Darbo Federacija išvystys kovą, idant Jungtinių Valstijų konstitucija būtų taip pataisyta, kad Vyriausias Teismas daugiau negalėtų naikint kongreso išleidžiamus įstatymus, taikomus darbininkų naudai, —pareiškė W m. G r e e n, Amerikos Darbo Federacijos prezidentas laikraščių atstovams gruod. 17 d.

Wm. Green per pritariančius kongresmanus ir senatorius žada įnešt kongresui sumanymus, kad visoj šalyj būtų įvesta 30 valandų darbo savaitė ir pakelta senatvės pensijos.

Fašistiniai Studentai Įsteigė Raudonųjų Medžiojimo Draugiją

New Orleans, Louisiana. —Tulane Universiteto fašistuojanti studentai įkūrė "Raudonųjų Medžiojimo Sąjungą" kovai ne tik prieš komunistus, bet ir prieš raudonus k a k l a r a iščius, raudonas studenčių sukneles, prieš raudoną atramentą, raudonus nagų dažus ir prieš raudonus "kalėdų diedukus." — Varjavoja.

EINA DERYBOS DEL CHIANG KAI-SHEKO PALIUOSAVIMO

Nanking, Chinija, grd. 18 — Pranešama, kad Chinijos valdžia veda derybas su sukilėliu g e n e r o l u Chang Hsueh-liangu, idant paliuosuotų Chiang Kai-sheką, ligšiolinį Chinijos diktatorių, kurį tas generolas dar tebelaiko nelaisvėje.

ROOSEVELTAS NEREIKALAUJA DIDESNIŲ TAKSŲ NUO AUGANČIŲ KAPITALO PELNŲ

TAI REIŠKIA TOLESNĮ VIEŠŲ DARBŲ MAŽINIMĄ IR BEDARBIŲ PAŠALPŲ KAPOJIMĄ

Washington. — Augštieji Roosevelto valdžios nariai konferencijoj gruod. 17 d. užtikrino, kad nebūsią reikalaujama didesnių mokesčių nuo kapitalistų į šalies iždą,—nežiūrint, jog fabrikantų ir bankininkų įplaukos smarkiai padidėjo.

Senatorių finansinės komisijos pirmininkas Pat Harrison pranešė, kad valdžia tikis be didesnių taksų ėmimo nuo pelnų iki 1938 m. sulyginti šalies iždo išlaidas su įplaukomis.

Iš to reikia spręsti, jog valdžia planuoja dar žemiau numušti išlaidas viešiem darbam ir tiesioginiam bedarbių šelpimui.

Darbininkams gi ir smulkiems biznieriams suramint, Roosevelto ministeriai lyg ir ketina panaikint tūlus smulkius, "erzinančius" taksus.

Prižadas nereikalaut didesnių taksų nuo kapitalo pelnu tai vėl Roosevelto nusileidimas didiesiems išnaudotojams.

Italija "Baigianti" Užkariaut Ethiopiją

Fašistai Suėmė Emerou su 1,500 Ethiopų Karių

Roma. — Italijos fašistai praneša, jog po smarkaus mūšio praeitą šeštadienį jie nugalėję Ethiopijos kunigaikščio Emerou pulką ir privertė patį vada pasiduot su 800 karių, 5 kulkasvaidžiais ir 1,500 šautuvų, prie upės Naso, Gimma provincijoj.

Italai taipgi atkariavę Bonga ir Cercer apskričius į pietų vakarus nuo Addis Ababos ir apvalę nuo ethiopų karių Jibuti gelžkelį tarp Hararo ir Awash upės. Cercer srityj fašistai užgrobę nuo ethiopų 112 kulkasvaidžių ir 26,000 šautuvų.

Tembien srityj italai suėmė ir sušaudė U. Kassą, sūnų pirmiau pagarsėjusio ethiopų armijos vado. U. Kassa buvo neva pasidavęs italams, bet paskui vėl išstojo prieš fašistus kaipo ethiopų partizanų vadas.

Mussolinis skelbiasi, kad dabar "neužilgo" italai užvaldysią jau visą Ethiopiją. Bet ethiopų vadai sako ką kitą.

C. von Ossietzky Perkeltas Į Privatinę Ligoninę

Berlynas. — Carl von Ossietzky, kovotojas prieš nazių karinius prisirengimus, perkeltas iš viešos ligoninės į privatinį sveikatnamį. Apart jo žmonos, naziai beveik nieko neprileidžia prie Ossietzky'o. Jis serga džiova, inkstų sugedimu ir kitomis ligomis, kurias gavo koncentracijos stovyklose ir kalėjimuose, kur jis buvo išvargintas 3 metus.

Paskutiniu laiku Nobelio dovanų komitetas O s l o, Norvegijoj, paskyrė jam apie $40,000, kaipo žymiajam kovotojui už taikos palaikymą. Hitlerio valdžia del to dar labiau užsirūstino prieš Ossietzkį, taipgi ir prieš Norvegiją. Jo dovanos pinigai tebelaikomi Norvegijoj.

Kaip Plieno Trustas Pavergia Darbininkus

Valdžios Komisija Įrodė Persekiojimą Unijistų

Washington. — Valdiška Darbo Santikių Komisija liūdijimais, faktais ir dokumentais įrodė, jog Carnegie-Illinois Plieno Korporaciia, dalis Jungtinių Valst. Plieno Trusto, neleidžia savo darbininkams organizuotis į tikrą uniją ir persekioja tokios unijos šalininkus. Korporacijos bosai verčia juos įstoti į kompanišką unijėlę, bet ir šios unijėlės susirinkimus šnipinėja ir braukia laukan iš jų protokolų nepatinkamus samdytojams punktus.

Korporacija bent du sykiu panaikino net savo kompaniškos unijėlės nutarimus pasiduoti deryboms, kur dalyvautų valdžios atstovai, ir tuo būdu ramiai išspręsti ginčus tarp darbininkų ir samdytojų.

Tokie korporacijos veiksmai yra atviras laužymas Darbo Santikių Įstatymo, pripažinstančio darbininkams teisę organizuotis į tokias unijas, kokios jiem patinka.

Fašistai Francijos Seime Šaukia Kriušint Streikus

Paryžius. — Fašistiniai atstovai Francijos seime užsipuolė Liaudies Fronto valdžią, kad jinai nesukriušina sėdėjimo streikų, per kuriuos darbininkai užima dirbtuves arba iš jų išėję pikietuoja ir nepraleidžia skebų.

Ministeris pirmininkas socialistas L. Blum atsakė, kad daugelį tokių streikų galima būtų greitai baigti per derybas, su valdžios atstovais jose; bet fabrikantai nepasiduoda tokioms deryboms.

Washington. — Valdiška alkoholio komisija atranda, kad Amerikoj dar ir dabar milžiniškas daugis alkoholio slapta pagaminamas ir parduodamas.

Darbietis Anglijos Seime Peria Kailį Ministeriam Ir "Doriesiem" Vyskūpam

London. — Darbietis Anglijos seimo atstovas John McGovern smerkė St. Baldwino ministeriją ir augštuosius dvasiškius, kad jie be seimo ir Anglijos gyventojų žinios išmanevravo karalių Edwardą nuo sosto. Sako, jeigu būtų leista piliečiam balsuot, tai jie būtų palikę Edwardą ant sosto, o išbalsavę laukan dabartinį Baldwino ministerių kabinetą.

McGovern ypač karčiai pašiepė episkopalų bažnyčios vyskupus. Kada Edwardas tapo "išprašytas" nuo sosto, tik tada jie pasidarė "drąsūs" jį smerkti už "nekrikščionišką" meilę su Simpsoniene. Bet jie neparodo drąsos nei padorumo bent žodi tart už pagerinimą pašalpų baisiai vargstantiem bedarbiam, sakė McGovern.

H. Fordo Pliauškalų Knyga prieš Žydus

New York.—Samuel Untermeyer, pirmininkas Nesektantiškos Sąjungos prieš Nazius, pasiuntė reikalavimą H. Fordui, automobilių fabrikantui, kad jis viešai pareikštų, jog nieko bendra neturis su pernai Vokietijoj išleista knyga "Tarptautinis Žydas." Ta knyga piktadariškai šmeižia visą žydų tautą. Jinai didžiumoj sudaryta iš prieššydiškų pliauškalų, kurie buvo pirmiau išspausdinti Fordo laikraštyj "Dearborn Independent." Yra nurodymų, kad naziai ją išleido Fordo pinigais. Fordas jau didelį daugį egzemplioriu tos knygpalaikės paskleidė Jungtinėse Valstijose.

Atmeta Vaikiną, jeigu Jis Neužmušė Žmogaus

Canberra, Australija. — Dar yra tokių laukinių genčių Australijos giriose, raistuose, kur mergina būtinai reikalauja, kad jos vaikinas būtų nužudęs žmogų ir tuom įrodęs savo narsą,— sako Hubert Murray, vicegubernatorius Papua provincijos. Vaikinas turi pristatyti jai bent pirštą, kaipo irodymą, kad jis tikrai nužudė žmogų. Kitaip jinai atmeta jaunikį. O jeigu jis atneša pirštą, tai jinai užsiveria jį ant šniuriuko ir nešioja sau ant kaklo.

Nauji Kviečiai Nebijąs Sausros ir Karščių

Edmonton, Canada.—Albertos Universiteto profesorius O. S. Aamodt išvystė naują rūšį kviečių, kurie galėsią atsilaikyt laukuose prieš sausras ir didelius karščius. Tam Aamodt darbavosi šešis metus, maišydamas sėkladulkes Sovietų Sibiro kviečių su Kanados ir Jungtinių Valstijų kviečių sėkladulkėmis.

Ispanų Fašistai Padegė Sovietų Laivą; Šaudė Amerikos Laivą

FRANCIJOS SEIMAS SKIRIA $885,400,000 ŠALIES GYNIMUI

Paryžius, gruod. 18. — Francijos seimo atstovų rūmas nubalsavo skirt $2,248,796,000 valdžios reikalams ateinančiais metais. $885,400,000 iš tos sumos bus panaudota šalies apgynimo tikslams.

Mirė Amerikietė Rašytoja Ir Piešėja M. Van Vorst.

Florencijoj, Italijoj, numirė žinoma amerikietė rašytoja Marie van Vorst, 69 metų amžiaus. Ji parašė 40 apysakų, daug trumpų apyskaičių ir eiliu; o sulaukus 53 metų amžiaus pradėjo tapyti paveikslus ir pirmais metais pagamino virš 50 paveikslų, septynis kurių pardavė nebloga kaina. Jinai buvo Amerikos teisėjo duktė. Savo laiku pasižymėjo kaip kovotoja už teisių lygybę moterims su vyrais.

1907-9 m. Marie van Vorst apkeliavo pradžios šaltinius garsiųjų pasaulio upių ir parašė apie tai įdomią knygą "Rivers of the World."

Sušaudė "Bolinės" Tarnautoją Akyse 14 Kostumerių

Chicago. — Ketvirtadienio vakare trys jauni ginkluoti vyrai atėjo į biliardų žaidimo vietą, 1.032 West Grand Ave.; išskyrė tarnautoją Thomą Scaduto iš 14 kostumerių; pastatė jį prie sienos, sušaudė; nesiskubindami išėjo laukan, susėdo į savo automobilį ir nuvažiavo.

Scaduto brolis buvo gengsterių nužudytas pora mėnesių atgal New Yorke požeminiame gelžkelyje.

Tik Naziai Tegalės Būti Redaktoriais Vokietijoj

Berlynas. — Pranešama, jog kitą mėnesį Hitlerio valdžia išleis įstatymą, kuris reikalaus, kad visi laikraščių redaktoriai ir šiaip atsakingi laikraštininkai turi būt nazių partijos nariai.

Geriausi Vokietijos laikraštininkai nepriklausė prie nazių partijos. Reiškia, naujasis įstatymas išmes juos iš vietų.

10 Užmušta Kovoj su Banditais Meksikoj

Guanajato valstijoj, Meksikoj, 150 ginkluotų plėšikų užpuolė Jerecuaro kaimą. Prieš juos išstojo kaimiečiai su šautuvais. Kovoj žuvo 5 plėšikai ir 5 kaimiečiai. Po to plėšikai pabėgo.

56 LĖKTUVŲ BOMBOMIS NUŽUDĖ 63 IR SUŽEIDĖ 200 MADRIDIEČIŲ

London. — United Press žiniomis, vienas Ispanijos fašistų karo laivas sustabdė Sovietų prekybos laivą "Komsomol" ir padegė jį netoli Alžyro pakraščio. "Komsomole" buvo 25 iki 30 jūreivių ir darbininkų. Nėra žinios, ar jie išgelbėti ar žuvę.

Madrid, gruod. 18. — Ispanijos fašistų karo laivas "Espana" paleido kelis dvylika-colinius šovinius į Jungtiniu Valstijų karo laivuką "Erie," Biscay užlajoj, šiauriniame Ispanijos pakraštyje. "Erie" tada iškėlė Amerikos vėliavą ir nustatė savo kanuoles linkui fašistų laivo. Tatai matydamas, fašistų laivas skubotai nuplaukė tolyn. Trys fašistų šoviniai nukrito vandenin tik už 330 pėdų nuo Amerikos karinio laivuko.

Valencia, grd. 18. — 56 fašistų lėktuvai bombarduodami Madridą pereitą trečiadienį, užmušė 63 asmenis ir sužeidė 200, kaip rodo vėliausios valdiškos skaitlinės.

Madrid, grd. 18. — Ispanijos liaudies milicininkai atėmė iš fašistų strateginę kalvą Las Nieves, į pietų vakarus nuo Toledo.

Fašistu kanuolės smarkiai bombarduoja šiaurinius Madrido priemiesčius.

ANGLIJOS MINISTERIS PERSPĖJA NESIKIŠT Į ISPANIJOS KARĄ

London, gruod. 18. — Anglijos užsieninis ministeris Eden, kalbėdamas seime, perspėjo Vokietiją ir Italiją, kad nesikištų į naminį karą Ispanijoj. Bet, pataikaudamas fašistams, jis kartu perspėjo ir Sovietų Sąjungą, įtardamas, būk Sovietai taipgi laužą bepusiškumo sutartį.

PERSIUS PAŠTU 6,000 TONŲ AUKSO

Washington. — Iš čia bus "parcel" paštu pergabenta 6,000 tonų Jungtinių Valstijų aukso, apie $6,000,000,000, į naują, saugiausiai i t a i s y t ą sandėlį Fort Knox'e, Kentucky.

MEKSIKOS VALDŽIA SUVARŽYSIANTI TROCKĮ

Mexico City, grd. 18. — Trockis iš Norvegijos kreipėsi į Meksikos vyriausybę, kad leistu jam persikraustyti į Meksiką. Leidimas duotas, bet su tokia sąlyga, kad jis, būdamas Meksikoj, nesikištų į jokius politinius tos šalies ar užsienių reikalus.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY PUBLISHED BY
The Laisve Inc.
every day, except Sunday
46 TEN EYCK STREET, BROOKLYN, NEW YORK

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$5.50
Brooklyn, N. Y., per year	$7.50
Foreign countries, per year	$7.50
Canada and Brazil, per year	$5.50
United States, six months	$3.00
Brooklyn, N. Y., six months	$4.00
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, six months	$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Rašo, kaip Nepriimti Narių

Jau kelintu kartu "Tėvynės" redakcija pyškina editorialus, nurodančius, kaip **nepriimti** naujų aplikantų į SLA. Kažin ko išsigandęs, redaktorius ir miegodamas, matyti, sapnuoja apie "pavojingus aplikantus" ir kitokius galus. Jam atrodo, kad tie, kurie stoja į SLA, yra jo ir jo politinės grupės priešai, tad ir smogia jis, bandydamas jiems užkirsti kelią.

Kam iš to bus naudos? SLA tai jau tikrai jos neturės?

Išdeportuotieji iš Brazilijos Lietuviai

Argentiniečių "Dabartis" (num. 11) spausdina sąrašą išdeportuotų iš Brazilijos lietuvių. Mėnraštis rašo:

Žemiau paduodame išdeportuotų lietuvių pavardes. 1930 metų vidury su "Garso" uždarymu išdeportuota: J. Banutis (dabar Lietuvoj nubaustas 10 met. sunkiųjų darbų kalėjimo), Kazys Ramanauskas, Jonas Tamošiūnas, Misiūnas (žmona su mažu vaiku palikta Brazilijoj), Petras Kreisys ir Alfonsas Marma. 1931 metais išdeportuotas Jonas Banionis, 1932 metais—Juozas Marcinkevičius, 1933 metais—Jonas Grinevičius, Juozas Lechavičius; 1934 metais Konstancija Kielytė ir jos sena motina (Brazilijoj liko du vaikučiai, kurie vienas turi 7 metus, o antras 9 metus. Vaikučius globoja Tarptautinė Raudonoji Pagalba); 1935 metais—Antanas Zokas, Antanas Mickevičius ir dar šeši lietuviai, kurių pavardes nepavyko sužinoti; 1936 metais—Albertą Grimžą, Albiną Kyną (Kyno žmona su mergaite keturių mėnesių liko Brazilijoj). Kaip teko patirti, tai dar aštuoni lietuviai sėdi kalėjime jau daugiau kai pusė metų ir laukia deportavimo. Vienas iš jų turi žmoną ir du vaikučiu, kurių vienas 4 metų, o antras penkių mėnesių, o antras iš sėdinčiųjų turi žmoną ir mergaitę šešių mėnesių.

Šitie darbininkai išdeportuoti del jų anti-fašistinės veiklos. "Brazilijos valdžia visą tą atlieka gelbėdama 'krikščioniškąją' civilizaciją," nurodo "Dabartis."

Beje, viršpaminėtieji asmenys išdeportuoti iš Sao Paulo miesto. Kiek buvo išdeportuota Porto Alegre, Santos, Rio de Janeiro ir kitų miestų, kol kas nežinoma.

Padėtis Chinijoj Neaiški

Po to, kai Čiang Kai-shekas buvo suimtas, Chinijos vidujinė padėtis, užuot išaiškėti, pasidarė (bent laikinai) miglotesnė. Ateina prieštaraujančių žinių. Vienos skelbia, būk Čiang Kai-shekas nužudytas, kitos—kad jis gyvas ir įsakęs Nankingo valdžiai nepulti jo suėmėjo—maršalo Čang-Hsue-liang.

Sovietų Sąjungos spauda, kuriai Chinijos vidujinė padėtis daug žinomesnė, negu mums, tuojau po suėmimo Čiang Kai-sheko, paskelbė, kad prie to darbo bus prikišę nagus Japonijos imperialistai. Kad taip yra, pilnai galimas daiktas.

Tūli Vokietijos ir Japonijos laikraščiai buvo beprimetą kaltę (dėl suėmimo Nankingo diktatoriaus) Sovietų valdžios politikai. Bet tam niekas dalykus rimčiau imąs netikėjo. Visiems juk aišku, kad Sovietų Sąjungai daug geriau, jei Chinija bus **vieningesnė.** Ant kiek ji bus glaudžiau suvienyta, ant tiek ji atsispirs prieš Japonijos imperializmą—vieną didžiausių neprietelių Sovietų Sąjungos.

Kitaip su Japonija. Jos interesams reikalinga palaida Chinija—besipešanti tarp savęs, silpna—nes tuomet Tokio viešpačiams bus lengviau ji užkariauti. Delto jie ir vartoja visokias provokacijas ir užkulisines politikas, kad sukelti vieną generolą prieš kitą, vieną grupę žmonių prieš antrą.

Ar jai pavyks tas padaryti—parodys ateitis.

Trockistai Neįsileisti Valdžion

Katalonijos ministerių kabinetas pasitraukė prieš kelias dienas. Sakoma, tas įnešė nemaža rūpesčio prezidentui Luis Companys, kai jam prisiėjo sudaryti naują ministerių kabinetą.

Tačiau vakar dienos pranešimai iš Barcelonos parodo, jog Companys'ui pavyko sudaryti nauja valdžia iš anti-fašistinių partijų. Į ją nepriimta tiktai trockistai, kurie save ten vadinasi "marksistais." Tai ir gerai, nes tie sutvėrimai visuomet buvo ir yra Liaudies Fronto priešai.

Visa eilė žinių skelbia, kad Ispanijos kovotojai imasi griežtesnių priemonių prieš trockistus, kaipo darbo žmonių vienybės ardytojus ir Sovietų Sąjugos šmeižikus.

Mainieriai Bruzda prieš Trockistus

"Vilnis" rašo:

Illinois mainieriuose, kurie priguli prie Progressive Miners of America, vis labiau ir labiau reiškiasi nepasitenkinimas savo vadovybe. Ta vadovybė, keli metai atgal, pradėjo risties trockizmo keliais ir dabar nusirito į pačias padugnes. Maža vadovaujanti grupė priešinga viskam, kas tik progresyvaus darbininkų judėjime. Rinkimų metu ta vadovybė buvo įsikabinusi į Lemkės-Coughlino skvernus. Ji šūkauja prieš liaudies frontą, prieš Darbo Partiją, prieš Ispanijos rėmimą, prieš "Stalino diktatūrą" ir tam panašiai.

Akurat tokioj pat dvasioj vedamas ir Progressive Miner, unijos organas, jau senai persiskyręs su bet kokiu progresu.

Mums praneša, kad PMA lokalas Hillsboro, Ill., priėmė griežtą rezoliuciją prieš unijos vadovybę ir organo pakraipą. Iš savo organo redakcijos mainieriai reikalauja, kad ji liautųsi niekinusi United Mine Workers.

Jau pirmiau mes rašėme Vilnyj, kad stambiausias PMA. lokalas Gillespie, Ill., atsisakė mokėti duokles organo palaikymui. Tai gerai. Kritika ir kova prieš reakcinius redaktorius virsta kova prieš vadovaujančią kliką.

Ištikrųjų, Progressive Miners of America lyderiai patapo reakcingesniais ir už Greenus, Wollus ir kitus ADF bosus. O kadaise jie skaitėsi "pažangiaisiais."

Lietuviai mainieriai, priklausą minėtai unijai, turėtų dėti pastangų judėjimui už suvienijimą PMA su UMWA.

Streikų Banga Plečiasi

Be plataus ir ryškaus streiko Ramiojo Vandenyno ir Atlantiko pakraščiuose (jūreivių, laivakrovių ir kitų), užsiliepsnojo eilė streikų fabrikuose. Jie apima vis didesnį darbininkų skaičių automobilių pramonėje ir kitur. Automobilistai naudoja t. v. sit-down streiką. Ši forma pastaruoju laiku yra ryškiausia.

Kodel darbininkai eina į streikus? Todel, kad samdytojai sudarė nepakenčiamas sąlygas. Darbo paskuba baisi, algos mažos, o pragyvenimo daiktų kainos vis kyla ir kyla. Kai kur samdytojai be streikų bando pakelti darbininkams algas, kad tuo būdu juos nuraminus.

Sekančiais metais, be abejo, matysim dar didesnių streikų. Plieno pramonės darbininkai gali išsilieti kovon. Jie šiuo tarpu organizuojasi, ruošiasi. Pradžioj sekančių metų įvyks jų suvažiavimas, kuriame suformuluos savo reikalavimus. Jei samdytojai atsisakys juos priimti, darbininkai streikuos.

Labai svarbu, delto, visur organizuotis į darbo unijas. Ypatingai plieno pramonės darbininkai turi dabar išnaudoti tą progą, stoti savo unijon.

Madrid. — Amerikos atstovybė savo patalpoj čia laiko, kaip "pabėgėlius" nu fašistų bombardavimo, 10 karvių, du veršiu ir vieną bulių.

Madrid, grd. 16. — Fašistams atakuojant strategišką miestelį Pozuelo, jų eilėse kariavo daug nazių ir Italijos fašistų prieš respublikiečius.

Washington. — Oficialiai skaitmenys rodo, kad amunicijos fabrikantai du Pontai suaukojo $166,630 kovai prieš Roosevelto Naująją Dalybą.

LIETUVOS ŽINIOS

KAUNAS.

Fašistų valdžia — darbininkų kompensacijų vagys. 1932 m. iš "Universal" buvo paliuosuota apie 30 darbininkų be kompensacijų. Per dvejus metus bylinėjimosi kompensacijos atleistiems darbininkams buvo priteistos. Bet išjieškot kompensacijų negalima, nes miškų departamentas sudarė su fabrikantais sutartį valdiško miško apdirbimui ir fašistų valdžia davė jiems moratoriumą, t a i yra, atidėjo skolų mokėjimą neribotam laikui. Tiesa, yra sudarytas kompensacijų fondas, bet tas fondas, yra akių dūmimui, nes niekam nemoka. Dabar rąšo laikraščiai, kad fonde yra 80,000 lt. ir girdi mokės "Universal" darbininkams kompensacijas, bet štai jau pusė metų kai žada mokėt, bet nemoka.

TROCKISTAI DIRBA SAVO DARBĄ

Sąryšyj su 1 rugpjūčio gelžkelių dirbtuvėse buvo išplatinta kompartijos atsišaukimai. Taip pat gerai išplatinta buvo ir vagonų skyriuj. Visi darbininkai susidomavę skaitė ir kalbėjo apie gręsiantį pasaulinį karą ir jo pavojų Lietuvai. Tokį atsišaukimą rado ir trockistas Kicelmanas. Jis perskaitęs tuoj nunešė meistrui, o tas pranešė viršininkui. Viršininkas iššaukė žvalgybą ir prasidėjo tardymas tų darbininkų, netoli kurių Kicelmanas rado atsišaukimą. Žvalgyba visą dieną kankino tardymais tuos darbininkus, bet nieko neišgavo, nes visi užginčijo atsišaukimų platinimą ir skaitymą. Po šito įvykio visi gelžkelių darbininkai aiškiai pamatė, kad trockistai yra žvalgybos agentai.

REZOLIUCIJA.

Mes karininkų ramovės statybos darbininkai, gavę keletą trockistų ir bendrai spausdintų trockistų su maksimalistais atsišaukimų, kuriuose jie išstoja prieš komunistų partiją, bjauriai šmeižia Sov. Sąjungą ir jos vadus, giriasi "revoliucioniškumu" ir stengiasi atitraukti darbo žmones nuo liaudies fronto į trockistų kontr-revoliucinius šunkelius, reiškiam trockistų ir jų sėbrų eserų-maksimalistų lindimui ir jų suvedžiojimui griežčiausį pasipiktinimą. Mes, statybos darbininkai, gerai suprasdami trockistų ir maksimalistų žvalgybiškus snukius, kviečiam visus Lietuvos darbininkus, valstiečius ir inteligentus paskelbt griežtą kovą prieš žvalgybos agentus, teroristų gaują — trockistus, kurie ne tik visu savo veikimu parsidavė fašistams, bet dar užmušinėja geriausius tarptautinio revoliucinio judėjimo vadus, kaip draugą Kirovą ir ruošė pasikėsinimą prieš dd. Staliną, Vorošilovą, Ždanovą, Ordžonikidzę, Kaganovičių ir kt. Sovietų Sąjungos proletariatas mokėjo tinkamai pasielgti su žmogžudžių trockistų - zinovjeviečių gauja drįsusia pakelt savo kruviną ranką prieš socializmo tėvynę. Mes, Lietuvos darbininkai, eisim Sovietų S-gos proletariato pėdomis, skelbsim griežtą kovą fašizmui ir jo agentams teroristams kontrrevoliucionieriams trockistams ir jų sėbrams maksimalistams. Tegyvuoja bendras darbininkų frontas. Tegyvuoja platus antifašistinis liaudies frontas! Tegyvuoja Liet. Komunistų Partija.

Kar. Ramovės Stat. Darbininkai.

KAREIVIŲ ŽMONOS KOVOJA

Nuo rugsėjo 1 d. iki spalių 1 d. buvo paimti kariuomenėn atsarginiai pakartojimui, kurių žmonos ir vaikai pasiliko be jokių pragyvenimo šaltinių. Moterys pradėjo rinktis socialės apsaugos skyriun ir reikalaut pašalpų pragyvenimui, kol jų vyrai grįš iš kariuomenės. Socialės Apsaugos skyrius pašalpas išduot atsisakė ir iššaukė policiją. Moterys už poros dienų susitarusios vėl susirinko ir jau griežčiau pradėjo reikalaut. Iš ten apie pora šimtų moterų nuėjo į vidaus reikalų ministeriją. Čia joms pasakė, kad prašytų gražiuoju. O per tokius komunistiškus reikalavimus nieko negausią. Bet moterys neišsigando, nenusileido. Jos nuėjo pas komendantą ir vyriausį štabą, ir tik po energingų reikalavimų joms buvo išduota po 15-25 lt. ir pažadėta, kad kitą kartą pašalpas išmokės apskrities viršininkas. Po to, kreipiantis pas apskr. v-ką be didesnių sunkumų pašalpos buvo išmokėtos.

ANYKŠČIAI

Solidarumo Kampanija su Revoliucine Ispanija

Anykščiuose sudarytas liaudies fronto komitetas Ispanijos liaudies frontui remti. Anykščių apylinkių kaimų liaudies fronto komitetas taip pat rodo aktyvumą. Jau surinkta 10 lt. 50c. Visi miestelio ir kaimų komitetai ir antifašistai Anykščių apylinkėj jau surinko 113 lt. Ispanijos liaudies frontui, didvyriškai kovojančiam prieš fašizmą. Dar plačiau ir daugiau organizuokime liaudies fronto komitetus, kad į juos įtrauktume visą priešfašistinę liaudį.

VIŽUONOS

Vižuonų antifašistai jau surinko kovojančio Ispanijos liaudies fronto rėmimui 34 lt. Kaip girdėt, solidarumo su kovojančia Ispanijos liaudimi kampaniją prasideda ir kitose Utėnos vietose.

ZARASAI

Boikotuokim Fašistų Agentą

Zarasuose gyvena toks fašistų agentas pavarde Pipiras. Jis dedasi dideliu Sovietų Sąjungos žinovu ir bjauriai šmeižia ją. Girdi, Sov. Sąjungoj darbininkai neturi laisvės, mažai uždirba, esą komisarų vergai, visi esą nepatenkinti, ten esąs badas ir tam panašias nesąmones skleidžia. Pipiras spekuliantas-kontrabandistas. Norėjo daryt biznį ir Sovietų Sąjungoj. Bet jam nepavyko. Einant per rubežių Sovietų pasienio sargyba sulaikė ir areštavo ant 6 mėn. Po to jį iš Sov. Sąjungos ištrėmė. Dabar jis ir šmeižia kaip įmanydamas Sov. Sąjungą, stengdamasis kuo uoliau pasitarnaut fašistams.

Darbininkai ir valstiečiai, varykit jį šalin ir boikotuokit.

Aukos Ispanijos Kovotojams

Per Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos centrą aplaikyta nuo sekamų organizacijų ir draugų aukų Ispanijos liaudies kovai prieš budelišką fašizmą.

Lietuvos Sūnų ir Dukterų Draugija, H a r t f o r d, Conn., prisiuntė per drg. J. Kazlauską $21.73.

Lietuvių Darbininkų Susivienijimo 79 Kuopa, Hartford, Conn., per drg. J. Kazlauską, $13.00.

Drg. J. Kandrotas iš Forest City, Pa., prisiuntė $3.57. Aukavo sekami draugai: Joe Gulbinas, Emilija Gulbinienė ir Kazys Ašmėnas po $1; Jonas Kandrotas ir Petronė Kandrotienė po 25 centus, o Monika Stankevičienė, 7 centus.

ALDLD 2 Kp. So. Boston, moterų skyrius sukėlė $4.25. Aukavo po $1.00 dd. M. Bratienė ir K. Zinskienė; o smulkiais $2.25. Aukas prisiuntė drg. V. Kvietkas.

ALDLD 90 Kuopa, Youngsown, Ohio, prisiuntė per drg. J. Kasparevičių, $1.00.

ALDLD 161 Kp., Seattle, Wash., paaukavo $10.00 ir kuopos nariai dar suaukavo $6.00, viso $16. Aukavo: J. Kirk, J. Juodišius, Ig. Kirk ir E. Baltrušaitienė po $1; T. Ulski, R. Kirk ir J. A. Dawarsh po 50 centų; K. A. Žukauskas ir J. Sitko po 25 centus. Aukas prisiuntė drg. M. Baltrušaitis. Visiems aukotojams tariame širdingą ačiu!

D. M. Šolomskas,
ALDLD CK Sekr.

Schenectady, N. Y.

Po sunkaus ir rūpestingo prisirengimo lenktynėse tarpe kompanijos unijos ir Electrical And Radio Unijos, gruodžio 16 d. visi laukėme susirūpinę, kokios bus pasekmės, katrie išeisime laimėtojais. Mat, šita k o m p a n i j o s unija General Electric kompanijos fabrike buvo tvirčiausia ir seniausia kompaniška unija ir stovėjo arčiausia prie Wall Stryto širdies.

Mes laimėjome—laimėjome didelę ir svarbią kovą. Už Electrical And Radio uniją paduota 5,111 balsų, o už kompanijos uniją t i k t a i 4,036. Kuomet išgirdome šitą žinią, visiems veiduose pradėjo šypsa šviestis.

Koresp.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

Reporteriui ir J u o z e l i u i, Waterbury, Conn.—Atleisite, kokios bus pasekmės, katrie iškad jūsų korespondencijos apie "Partizanų" suvaidinimą Waterburyje netilps. Pirmiaus apie tai gavome nuo kito korespondento. Ačiu draugams už rašinėjimą.

J. Pacauskui, Shenandoah, Pa.—Nemanome, kad tas barimas simpatikų už neatsilankymą į partijos balių atneš naudos, todel korespondencijos nedėsime. Draugai partijiečiai turėtų rimtai šitą klausimą apsvarstyti, gal jų veikla kalta, kad nepatraukia publikos, gal nemoka savo parengimus priruošti ir išgarsinti.

ŠYPSENOS

DAINA APIE STUDENTUS

Kožnas šios šalies pilietis,
Čionai gimęs europietis,
Azijatas, afrikonas—
Nori būt ant kito ponas.
Gi ant blogo ar ant gero,
Kolegija ponu daro,
Kad ir glušą bei stačioką,
Bile tik kiek reik užmoka.
Kožnas vienas jau mokytas,
Kolegijoj išmankštytas,
Linkolno žirgu išjojęs,
O kur jos nepagalvojęs;
Dabar jau ant gatvės kampo,
Iš nuostovio kinkas tampo,
Jau neteršia gatvės tako,
Nes už žando nėr tabako.
Ah,... likimas mūs jaunuolio,
Kurs nuo kolegijos suolo
Skridęs, gan augštai pakilo,
Bet... staiga sparnus nusvilo...
Mokslo turi, rods, ikvaliai,
Bet mechaniški paraliai
Už jį dirba, gi jo ar jos
Blunka mokslas iš galvos.
Kožnas vienas kavalierius,
Manė būsiąs baltkalnierius,
Bet kur dėt jį, po velnių,
Jei neturi marškinių?
Nevien's kolegiją ėjęs,
Jau ant dugno nugarmėjęs,
Ne vieno tokio bedalio
Ir už grotų galas kelio.
Ir jauna, gabi mergaitė,
Gavus kolegijos kraitį,
Džiaugias knypkius siūti gavus,
Ko nebuvo nei sapnavus:
O jos mokslo struktūra,
Tartum barsiuko skura,
Tyso, džiūsta ant tvoros,
Kolei mokslas išgaruos.
Visur mokslas viršų ima,
Traukia plūgą ir vežimą,
Skaudžiai plaka tą bedalį,
Kurs mokslo pasiekt negali.
Ir gatvės šluotos davėjas,
Mokslu jau susidomėjęs,
Į tave akis įsmeigęs,
Klaus, ar kolegiją baigęs?
Ką pradės tie nemokyti,
Šunim šėko pjaut išvyti,
Jei mokslo vyrai, ant galo,
Gatves šluoja, batus valo?
Laikui bėgant, kad kokios,
Mokslo niekur nestokuos
Ir šunelių niekadėjas,
Bus kolegiją išėjęs!
Kaip bemokslių, taip mokytų,
Šimtai rinkoj išstatytų,
Mintyj kuždа: "Ar pirks kas,
Jo galvą, mano rankas?"
Kad gerai eiles suprasti,
Nereik mokslas rykštėms plakti,
Bet grobikus mūs tiesų,
Stverkim drūčiai už ausų!

Senas Vincas.

Lillės mieste (Francijoj) Peugeot automobilių fabriko darbininkai sustojo dirbti pagerbimui nusižud žiusio vidaus reikalų ministerio Salengro, kuris atsiėmė sau gyvybę nepakęsdamas fašistų šmeižtų.

GAUKITE "LAISVEI" NAUJŲ SKAITYTOJŲ.

LITERATŪRA ir MENAS

Jakub Kolas.

Priešams

Didžiaturčiai, ponai,
Mūsų "geradariai!"
Teisman mes jus kviečiam,
Žiaurūs piktadariai!

Laikui besimainant
Prie rūsčių rubežių
Drąsiai mes jus kvočiam,
Niekšai, gaudagrašiai.

"Kieno rankom krovėt,
Rinkot savo turtą?
Kieno ašaromis
Gerbuvis jūs kurtas?

Ir už ką, sakykit,
Mus visad kankinot,
Rykštėmis mus plakėt
Ir badu marinot?

Iš kieno gerovės,
Kieno duosniu darbu
Sau pastatėt pilis
Ir sukrovėt skarbus?

Jūs užgrobėt viską,
O mums ką palikot?
Kieno lauke tūni
Dirvonai nuplikę?

Kieno siauri rėžiai
Tiesias, kaip siūleliai?
Kieno gi rugiuose
Dirsės ir kūkaliai?

Kam tyrlaukiai teko
Akmenim apsėti?
Kas pasėjęs grūdus
Neatgauna sėklos.

Kieno pirkios, triobos
Supuvę sujrę?
Ir ašaros karčios
Be paliovos byra.

Ir kieno galvijai
Be ganiavos džiūsta?
Lig jų šeimininkas
Nelaisvėje pūsta?

Kieno daina plaukia
Skundu begaliniu
Mėnuliui ir saulei
Ir žvaigždžių sietynui?"

Didžiaturčiai, ponai,
Valkatos visoki!
Budeliai, į šalį!
Sermėgos bijokit.

Senai sukrios virvės,
Ponai, jums nuvytos,
Drebulės verkšlena
Jums likimą šitą.

1906 m.
Iš baltarusių kalbos vertė,
V. Viskaras.

Apie Jakubą Kolasą--Baltarusijos Darbo Žmonių Poetą

Šių metų spalių mėnesį Sovietų Baltarusijos liaudis minėjo 30 metų sukaktuves Jakubo Kolaso literatinio darbo. Sovietų Baltarusijoj, kur, kaip ir visoj SSRS, artistai-menininkai, kuo nors prisidėję prie kėlimo žmonių kultūros ir susipratimo, labai įvertinami, šitos sukaktuvės buvo plačiai ir visapusiai paminėtos.

Apie patį poetą d. Džiugas rašo "Raudonajam Artojuj" (num. 56, š. m.):

Š. m. spalių 11 d. Sovietų Baltarusijos liaudis iškilmingai mini savo populiaraus liaudies poeto Jakub Kolaso 30 metų literatūrinio darbo sukaktuves. Prieš 30 metų, neapsakomai tamsiais carizmo laikais, kada Baltarusijos darbo liaudis dejavo po sunkia caro činovnikų, dvarponių ir buožių priespauda, garsiai praskambėjo jauno poeto Jakub Kolaso balsas, kupinas pagiežos ir protesto, šaukiąs tas mases kovon prieš prispaudėjus. Tai buvo prislėgtos darbo liaudies protesto balsas.

J. Kolaso tėvas buvo miško sargas, kuris priverstas buvo bastytis su savo šeimyna ten, kur jį siuntė dvarponis. Iš mažų dienų J. Kolas pažino vargą, visur aplink save matė skurdą, priespaudą ir išnaudojimą. Užtat ir savo pirmam lyriniam eilėraštyj, pažymėtam 1904 metų data, jis sako:

"Neklauskit, neprašykit šviesių dainų iš manęs, nes kai dainą uždainuosiu, skausmas sielą jums suspaus."

Ir ištikrųjų, sunki, nepakenčiama buvo padėtis tų darbo valstiečių masių, kurių vardu išstojo J. Kolas dar prieš 1905 metus. Su gilia užuojauta visoj eilėj savo eilėraščių J. Kolas vaizduoja beteisę socialinio ir nacionalinio jungo slėgiamą Baltarusijos valstiečių padėtį.

Šio periodo J. Kolaso kūryboj atsispindi ne tiktai beteisė socialinė ir nacionalinė mužiko padėtis, bet ir griežtas pagrindinių Baltarusijos valstiečio masių protestas prieš socialinę ir nacionalinę priespaudą. J. Kolas drąsiai išstoja savo eilėraščiuose prieš tuolaikinę politinę santvarką, prieš dvarponius. J. Kolas skaito dvarponius svarbiausiais valstiečių priešais, jų vargo kaltininkais. Ponai kalti, kad mužikas visą amžių dirba kaip jautis, ir nežiūrint to gyvena kaip ubagas, tuo tarpu kai jo darbo vaisiais naudojasi ponai. Užtat eilėraštyje "Priešam" poetas meta tokį šūkį turtuoliams ir ponams: "Mes į teismą jus šaukiam, budeliai jūs, piktadariai!"

Caro valdžia buvo įkišus J. Kolasą trims metams kalėjiman už dalyvavimą 1906 metais mokytojų suvažiavime. Bet tuom poeto dvasia ir balsas nebuvo užčiauptas. Jis rašė ir kalėjime. Tiesa, sako d. Džiugas: reakcijos metais—

"J. Kolas nebuvo sąmoningas ir nuoseklus socialistas. Jis nepajėgė pakilti aukščiau smulkiai-buržuazinių pažiūrų į revoliuciją, nesuprato varomų revoliucijos jėgų, nesuprato partijos rolės revoliucijoj ir nematė buržuaziniai-demokratinės revoliucijos peraugimo į socialistinę revoliuciją. Štai kame jo svyravimų, nenuoseklumo ir aprubežiuotumo šaknis."

Bet darbininkų laimėjimas Baltarusijoj, milžiniški "socializmo statybos laimėjimai kaip kaime, taip ir mieste, galutinis kontrrevoliucinių nacdemų sudaužymas atidarė J. Kolasui akis, privertė jį nutraukti visokius ryšius su kontrrevoliuciniu nacdemizmu ir atsipalaidoti jo ideologijos."

Dabar Jakubas Kolas yra vienas žymiausių ir mylimiausių Sovietų Baltarusijos poetų. Šiame Literatūros ir Meno Skyriuj mes spausdinam jubileato-poeto eiles, rašytas 30 metų atgal.

Vinco Krėvės-Mickevičiaus Jubilėjus

Šiemet sueina 30 metų rašytojo Vinco Krėvės-Mickevičiaus literatūrinio darbo sukaktis. Krėvė-Mickevičius gimė Subartonių kaime, Merkinės valsčiuje. "Išėjęs mokslus," jis profesoriavo berods Tiflise, Gruzijoj, tuomet carizmo valdomoj. Rašė jis daugiausiai apie senus Dzūkijos žmonių padavimus. legendiškus dalykus, dažnai pernelyg keldamas senovę, didvyrius. Krėvė rašo darniai, tik, deja, jis nebando pažiūrėti esamai dabarčiai į akis, bet vis knisasi į praeitį, tarytum bijodamas dabarties (Lietuvoj) pliesti.

Šiuo tarpu Krėvė-Mickevičius profesoriauja Universitete Kaune ir yra humanitarinių mokslų fakulteto dekanas. Šiemet jis su kitais savo kolegomis ir pažangesniais rašytojais pradėjo leisti gan švarų du kart mėnesinį žurnalą "Literatūra." Pasirodžius pirmajam "L." numeriui, fašistinė spauda (Tamošaičiai, Alantai-Jakševičiai ir kiti) pradėjo atakas ant Mickevičiaus. Pasėka buvo ta, kad 2-ras "Literatūros" numeris dar išėjo, o daugiau jau nebeišeis, nes, kaip sako Kauno spauda, smetoniškoji valdžia atėmė leidimą jį spausdinti.

Pagerbs Kiprą Petrauską

Gruodžio 21-22 dd. š. m. Kaune bus minima "Lietuvių Operos Teatro Kūrėjo Kipro Petrausko 25 metų Scenos Darbo sukaktis."

Kipras Petrauskas—kompozitoriaus Miko Petrausko jaunesnysis brolis. Baigęs konservatoriją, jis dainavo Petrapilio (dabar Leningrado) Marinskiam Teatre, operoj. Grįžęs į Lietuvą, jis organizavo lietuvišką operą, kurioj jis ir tebedainuoja.

Petrauskas yra pirmaeilis artistas ir dainininkas-tenoras. Politiniai, kiek girdėjome, jis pilnai susigieda su klerikališkai-smetoniška kapelija.

"Šviesos" No. 4-tas

Išėjo iš spaudos ALDLD leidžiamo žurnalo "Šviesos" num. 4-tas,—už spalio-lapkričio-gruodžio mėnesius. Be kitų, jame telpa šie straipsniai: *V. Andrulio*—"Demokratija ar Fašizmas?" *A. B.*—"Po Audros, Kas Dabar?"; *R. Mizaros*—"Literatūra Pas Mus ir Kitur"; *V. R.* vertimas—"Žalioji Arktika"; *D. M. Šolomsko*—"Žydai ir Antisemitizmas Istorijos Šviesoje"; *Pranė Karčiaus*—"Dešimtadalis"; *Jono Kaškaičio*—"Rusų Literatūros Saulė" (apie Puškiną); *S. Laisvietis* duoda plačią recenziją St. Jasilionio "Bešvintančio Ryto." Taipgi telpa eilė kitų įdomių rašinių.

Darbininkų Kalendorius 1937 M.

Gavome Darbininkų Kalendorių 1937 Metams. Spaudai paruošė *L. Jonikas*, išleido "Vilnis." Puslapių turi 160. Kaina 25 centai.

Be kalendorinių datų ir įvairių statistinių davinių, kurių telpa apščiai, metraštis turtingas ir šiaip straipsniais, liečiančiais įvairius klausimus. Be kitų, pažymėtini sekantieji: "Eugene Pottier—Autorius Internacionalo" (Laukuviškis); "Kunigas žvejotojas" (M. (Zoščenko); "Smurto Priespaudos ir Teroro Dešimtmetis" (Dėdelė); "Vitaminas C ir Limpamos Ligos" (Dr. J. J. Kaškiaučius); "Žmogus ar šmėkla" (Albert Maltz); "Voltairis—Didis Fanatizmo Priešas" (A. M. Metelionis); "Lietuvos Seimų Istorija" (L. Jonikas); "Gydytojas ir Visuomenė" (Dr. A. Petrika); "Ispanijos Liaudis Laimės" (V. Andrulis); "Pusė Miliono Plieno Darbininkų" (Vincent Sweeney). Telpa daug eilių.

Platesnis Kalendoriaus įvertinimas prisieis duoti vėliau. Šiuo tarpu galima tik pastebėti vienas jame pasireiškęs trūkumas—nebuvimas nei vieno straipsnio apie Amerikos lietuvius. Net tokis reikšmingas dalykas, kaip Am. Lietuvių Kongresas plačiau neužrekorduotas metraštyj.

Šiaip gi pasiskaitymų ir informacijų Kalendorius, kaip sakėme, turi užtenkamai ir žingeidžių. Įsigijęs jį, skaitytojas džiaugsis.

Mūsų literatūros platintojai turėtų kuoveikiausiai duoti užsakymus ir platinti, kadangi šiuo tarpu metraščiui patogiausias laikas skleistis.

Adresuokit: *"Vilnis,"* 3116 *So. Halsted St., Chicago, Ill.*

Menas - Literatūra - Kultūra - Teatras

Lietuvių Liaudies Teatro Pastogėje.

Lietuvių Liaudies Teatras šiais metais (pirmais savo gyvavimo) gerai pasirodo. Susimokino ir jau suvaidino veikalą "Ant Bedugnės Krašto." Dabar vaidinama "Partizanai."

Pirmas vaidinimas "Partizanų" įvyko Brooklyne. Svetainė buvo didžiulė ir publika jau nevisai rami. Tad buvo nusiskundimų, kad gražus vaidinimas, bet nebuvo gana garsus. Kalbos turėjo būti garsesnės. Ta klaida bus pataisyta kitu kartu vaidinant, taip pat vaidinant kitus veikalus.

Be to, kuomet "Partizanai" reikėjo vaidinti, prieš tą dieną Juozas Visockis, kuris turėjo vaidinti labai svarbią rolę (Patapo) turėjo išvažiuoti į savo žmonos motinos laidotuves. Manyta, kad veikalas sugrius. Vienu vakaru kas gi gali susimokinti rolę.

Bet laimė, kad Lietuvių Liaudies Teatro mokytojas, Jonas Valentis, yra artistas, mėgėjas. Jisai pareiškė: "Lietuvių Liaudies Teatras nesuklups, veikalas eis." Ir nesuklupo. Jonas Valentis vienu vakaru išstudijavo rolę ir vaidino. Jo vaidinimas buvo gražus, profesionališkas. Todel, varde L. L. T., didelis padėkos žodis Jonui Valenčiui už sumokinimą ir vaidinimą. Tas išgelbėjo veikalą nuo sugriuvimo.

* * *

Ką L. L. T. mano veikti toliaus dar šiame sezone? Komitetas ir veikalų komisija jau veik priėjo prie išvados, kad reikia suvaidinti dar vieną didelį veikalą. Manoma, jog vaidinsime vieną iš klasikų žymaus dramaturgo A. Ostrovskio. Veikiausia bus jo "Neturtas—Ne Yda." Tai veikalas su daugeliu dainų, su jaunimu, šokiais, muzika.

Taip pat yra manoma, kad dar sykį reikės vaidinti "Partizanai" ir komedija "Šalaputris." Tai bus mažesnėje svetainėje.

Veikalai-Judžiai-Muzika

Brooklyno-New Yorko ir apylinkės jaunimas, suaugę ir seni, turi daug progų save kultūrinti. Čia galima matyti geriausius Sovietų gamintus judžius ir geriausius scenos veikalus. Pavyzdžiui galima imti "Abyssinija," "It Can't Happen Here," "Johnny Johnson" ir kt.

Prie "Abyssinia" kūrinio, rodoma Sovietų Sąjungos jaunimo sporto paroda. Ši paroda yra didžiulis dalykas. Žinau vieną asmenį, kuris vieną sykį matė šį judį, už kelių dienų vėl ėjo ir žiūrėjo ir gėrėjosi du sykiu ir dar sykį eis. Stebisi žmogus, kad tas galima naujojoj Rusijoj.

Mačiau ir aš, ir gėrėjausi. Čia kyla klausimas mūsų jaunimui: Ar neverta mūsų jaunimui, kuris dažnai žaidžia sportą tik tarpe "Laisvės" svetainės sienų, organizuoti grupes ir eiti pažiūrėti Sovietų jaunimo žaislų? Esu tikras, jie stebėsis tai pamatę.

YCL Imasi Dramos

Džiuginantis dalykas, kad Jaunų Komunistų Lyga imasi dramos darbo. Pastaruoju laiku jie ruošiasi Liebknechto ir Rožės Luksemburg minėjimui. Šiame darbe pakviesta profesionalai direktoriai ir aktoriai iš Theatre Union ir Group Theatre.

Ne tik paminėjimui revoliucinių karžygių ruošiama dramatiniai vaizdai. Jaunų Komunistų Lyga ruošiasi atidaryti nuolatinį teatrą. Tai labai gers žygis. Teatras yra toks kultūrinis užsiėmimas, kuris duoda darbo literatui, aktoriui, muzikui, tapytojui ir tt. Teatre yra viskas, kad yra gyvenime—jis traukia į daiktą jaunus ir senus. Teatre yra žmonių meilė, kerštas, jausmai, intrigos, idejos, filosofijos, politika.

Lietuvių progresyviškas jaunimas apie teatrą turi daugiau pagalvoti. Ar ne laikas sudaryti lietuvių jaunuolių angliškai kalbančią teatro grupę? Na, o kad ir prie Lietuvių Liaudies Teatro. Juk tai auksinė proga vystymui jaunų jėgų—rašytojų, galvotojų. Čia proga praktikuoti savus talentus.

Prelekcijos ir Diskusijos Apie Meną

Lietuvių Meno Sąjungos Centro Komitetas, mano manymu, padarė gerą sumanymą ruošti keletą prelekcijų ir diskusijų dramos, literatūros, muzikos, tapybos klausimais.

Ši dirva lietuvių darbininkų judėjime labai apleista. Apie Lietuvos literatūrą, dramą pas mus yra labai mažai žinojimo. Literatūros kritika mūsų judėjime visai silpna. Įvairios kryptys, teorijos mene, dramoje, literatūroj, muzikoj, tapyboj net laikraščių redakcijose nėra gerai žinomos.

Ruošiant bent keletą tokių meninių vakarų, bus galima susipažinti, arba bent pasigilinti į tas sritis, kurios retai liečiamos mūsų diskusijose ir laikraščiuose.

Be to, tokios prelekcijos-diskusijos turėtų suburti į daiktą tuos, kurie turi noro gilintis ir studijuoti gyvenimą plačiau—literatūrą, dramą, muziką, tapybą.

V. Bovinas.

Atvirai Kalbant

Pereito šeštadienio "Lit. ir Meno" skyriuje perskaičiau Jono Juškos širdingą apsidžiaugimą savo paties 4-rių posmų eilėraščiu, ir, kažkodel, nusikvatojau... Vėliau, lyg kai ko pagailo, pasijutau kokio tai dvilypio sanjudžio slėgiamas.

Dar sykį perskaičiau, visapusiškai apsvarsčiau, ir, negalėdamas nuslėpti savo dėmėsio, braižau šiuos žodžius.

Kad skaitytojai nemanytų mane esant skeptiku, į viską žiūrinčiu per juodus akinius, tai čia priminsiu V. Katajevo parašytą dainuškėlę:

...Mylėt, kentėti ir žavėtis
Draugai visiems pritinka!
Kodel tad nepasijuokti
Iš to, kas rodosi juokinga?

Taip, d. Juška susižavėjo savo visapusiai silpnučiu kūrinėliu. Instinktyviai jis taip patenkintas, jog "girdi", kaip jo dainą "veik visi brooklyniečiai dainuoja." Ir jis geidžia, kad ją dainuotų ne tik brooklyniečiai, bet ir kitų miestų menininkai, "nes daina yra žavėjanti sielą ir jausmus."

Toks autoriaus savo tų kelių eilučių atviras gyrimas, toks pats sau per petį suplojimas gal ir teikia jam šiek tiek smagumo, bet, iš šalies žiūrintiems, tas išrodo juokingu dalyku ir primenančiu vištos kudakinimą padėjus kiaušinį...

Autorius nori tam savo veik be jokios dvasios "kūdikiui" net muzikos rūbą duot. Jis geidžia, kad "atsirastų kompozitorė, kuri apsiimtų šitai dainai gaidas padaryti."

Kodel būtinai kompozitorė? Argi vyriškis kompozitorius tą "loską" negalėtų padaryt?

Pagalios, atvirai kalbant, kokiems galams išviso reikalinga specialė muzika tokiai dainuškėlei, kaip kad d. Juškos "Aldona?" Ar ta dainelė yra kokia ten jausmiška serenada, turinti kokią ten labai kilnią mintį ir meniška

(Pabaiga pusl. 4)

Dailioji Literatūra

Įsigykite Šiuos Svarbius Literatinius Kūrinius.

BEŠVINTANTIS RYTAS

Stasio Jasilionio-Buolio Sūnaus gražiausių eilių rinkinys. 288 puslapių, kaina 50c

Išleido dienraštis "Laisvė." Tik šiom dienom išėjo iš spaudos.

MORTOS VILKIENĖS DIVORSAS

Parašė Mikas Rasoda (Mizara).

Apysaka iš Amerikos lietuvių gyvenimo, apie kurią daug rašo užsienių spauda. Lietuvoje net autoriaus politinei linijai priešinga spauda, visgi turėjo užgirti kaipo puikų kūrinį.

316 Puslapių, Kaina $1.00

Išleido Dienraštis "Laisvė."

MOTINA

Parašė Maksimas Gorkis

Vaizdai iš darbininkų kovų caro priespaudoje. Streikai, slaptas literatūros platinimas ir visokioje formoje pletimas bolševikiškos propagandos.

Knyga iš 501 puslapių, kaina $1.00

Išleido dienraštis "Vilnis."

JANONIO RAŠTAI

Tai eilės pirmutinio lietuvių darbo žmonių genijaus poeto.

112 puslapių, kaina 35c

Laida Kooperacijos Bendrovės "Sviesos" Kaune

MAČIO-KĖKŠTO EILĖS

Puikios liaudiškos eilės rašytos laikais kada Lietuva buvo cariškos Rusijos vergijoje

100 puslapių, kaina 35c

Laida Brolių Baltrušaičių PITTSBURGH, PA.

POVILAS JURKA

Parašė Mikas Rasoda

Vaizdai iš prohibicijos-blaivybės laikų Amerikoje. Piešia streikus, krizio laikus ir bankrutus, kur nukenčia ir lietuviai.

318 puslapių, kaina $1.00

LAIDA ALDLD.

ARTURAS REGRATIS IR JO RAŠTAI

Puikios eilės ir labai įdomi autoriaus biografija.

176 puslapių, kaina 50c.

IŠDAVIKAS

Puiki poema, kur piešiama pokarinė epocha

Parašė Jonas Kaškaitis

Puslapių 263, kaina $1.00

Kas Dabar Užsisakys "LAISVĘ" METAMS

Gaus vieną iš augščiau suminėtų knygų dovanų

"Laisvės" kaina dabar, laike vajaus $5 metams ir $2.75 pusei m.

Reikalaudami knygų arba norėdami užsirašyti "Laisvę" kreipkitės šiuo antrašu:

"LAISVĖ"
427 LORIMER ST.,
Brooklyn, N. Y.

MENO SKYRIAUS DALIS

ATVIRAI KALBANT

(Tąsa iš 3-čio puslapio)

puošnumą? Ne. Jeigu ji tokia būtų, tai ji netiktų būt įterpta į kaimiečių ar dvariokų gyvenimo dramatišką kompoziciją, kokia yra "Dvaro Bernas". Personažas Jonas yra kaimiečio arba dvaro darbininko tipas ir jam kokių ten labai kultivuotų jausmų reiškimas būtų ne naturaliu ir visai nepritinkamu dalyku.

Kai kas pamanys, kad aš visai priešingas tokiai dainelei, kaip "Aldona." Ne, ne! Savo vietoje ji gali būti labai geras dalykas. Pavyzdžiui, kad ir "Dvaro Bernas" vodevilėje ji gali būti labai gražiu dalyku. Kodel? Štai kodel: Veikale mes matome vaizduojant dvaro darbininkų gyvenimą; matome (jeigu ten vaizduojama) aplinkumą, kurioje Jonai ir Aldonos plūkiasi už gyvenimą; matome jų darbo kontaktą, jų siekius, troškimus, kovas (kad ir nesąmoningas) už šiokius-tokius palengvinimus bei laisves. Vyriausieji veikalo personažai (šiame palyginime—Jonas ir Aldona), daleiskime, apart visų ryšių-ryšelių, mums rodo ir jų būdų panašumą, širdingumą vienas kitam ir, pagalios, meilę. Po viso to, jeigu mes tampame veikalo įtikinti (ji skaitant, ar matant vaidinant), kad Jonas su Aldona tikri draugai, tai personažo Jono jai jausmų reiškimas dainelės formoje,—bus širdingiausiai priimtas klausovų arba tėmytojų! *Bet tai bus nuopelnas ne dainos, o paties veikalo.*

Atskirta "Aldona" nuo veikalo — netinka nei dainavimui, nei spaudai. Tos dainos tema veik kiekvienam tam tikro amžiaus sulaukusiam vyriškiui žinoma, o moterims—girdėta ir pamiršta.

"Aldona," atskirta nuo globojančio ją vodevilio, greitai liktų tuščiu objektu. Neišgelbėtų jos nei tie "poetiški" būdvardžiai, kaip tai: *brangiausia, mieliausia...* Ji įeitų į bendrą sumą tų deklamacijų, kurioms spaudoje vietos nėra. Ji turėtų atsidurti nerašytoje "poezijoje" tų miklių veidmainių, kurie bile moteriai pasirengę kuždėti: "My-liu!..."

Greatneckietis.

Atsakymas Kritikui Menininkui

Pereitam Literatūros ir Meno skyriuje Menininkas savo straipsnyje užvardytam "Apie Dvaro Berną" kritikuoja mano parašytą ir jau suloštą veikalą "Dvaro Bernas." Jis sako, kad aš būk užgynęs kritikuot. Tai neteisybė. Aš ne tik kad neužgyniau, bet parašiau laišką Lietuvių Meno posėdžiui, kad išrinktų komisiją pažiūrėjimui lošiant veikalą ir davimui nuosprendžio. Komisija kiek žinau buvo, bet dar nuosprendžio neišnešė.

Lapkričio 29-tą dieną, kada buvo lošti du veikalai, tai yra "Dvaro Bernas" ir "Partizanai," tai publika, kurios buvo apie 700, atidavė kreditą "Dvaro Berno" aktoriams, nes lošėjai garsiai kalbėjo ir smarkiai lošė. "Dvaro Bernas" veikalas taipgi pasirodė gyvas ir žmonėms suprantamas. "Partizanus" gi lošiant aktoriai labai tykiai kalbėjo ir publika pradėjo pyktauti ir zurzėt, negirdėdama aktorių kalbų, nekurie net apleido svetainę. Bet kadangi "Dvaro Berną" vadovavau aš, o "Partizanus" J. Valentis, tai Menininkas netrivoja kerštu ir lieja savo kerštą, rašydamas prieš veikalą "Dvaro Bernas." Gi tu, Menininke, pats matei, kad publika visą simpatiją atidavė veikalui "Dvaro Bernas," tai kam dabar taip rašai?

Toliau sakai, kad veikalas drama. Visai ne. Veikalas parašytas kaipo juokingas vaizdelis, o ne drama.

Taipgi rašai, kad dvare, o mažai samdinių. Tas ir nesupratimas. Tie bernai ir mergos vis kalba apie kumečius, kurie gyvena netoli dvaro, kumečių grįčioj. Ir tas duoda suprast, kad daug žmonių prie dvaro yra. Gi veikaluose nereikia arba negalima labai daug žmonių parodyt, ypač lietuviškoj scenoj kuo mažiau aktorių, tai geriau.

Tu, Menininke, mane kvieti eit su Lietuvių Liaudies Teatru. Taigi dabar atsakysiu, kodel ar ir daug kitų Brooklyno menininkų neinam su minėtu teatru. Ogi štai kodel: Todel, kad Lietuvių Liaudies Teatro komitetas moka režisieriui J. Valenčiui po $5.00 už kiekvieną praktiką. Mes matom, kad mūsų teatrais uždirbti pinigai reiks atiduoti režisieriui. Ir kaip ne? Mes, brooklyniečiai, per teatrų sezoną uždirbam iš teatrų apie $300 ir tie visi pinigai prisieina išmokėti už režisieriavimą. Taigi, kur draugijoms pinigai, kurios rengia teatriškus parengimus? Kam mes, aktoriai, nei kelionės lėšų negaudami turim dirbti? Juk jūs žinot, kad mes visi prigulėjom prie Lietuvių Liaudies Teatro, bet kaip greit perėjo nutarimas, kad mokėt J. Valenčiui po $5.00 už praktiką, taip greit mes nekurie pasipriešinom. Mes tada sakėm, kad J. Valenčiui reikia duot už mažo veikalo sumokinimą $10, už didesnį $15, o už didelį $25. Bet jūs užsispyrę nutarėt mokėt $5 už praktiką ir tuomet mes nesutikdami pasitraukėm ir dabar nesutinkam su tokiu mokesčiu. Mes norim, kad mūsų teatrališkų triusu naudotūsi darbininkiškos draugijos, o ne vien režisierius. Jei J. Valentis nori mums draugiškai padėt mūsų teatrališkam darbe, tai turi nereikalaut arba neimt $5 už praktiką, o tik kokią dešimtinę už veikalo sumokinimą. Tada gi mes eisim visi su Lietuvių Liaudies Teatru. Gi veikalo sumokinimui J. Valentis daro apie 20 pamokų ir po $5 kiekviena, tai $100. Taigi, kad ir lošdami uždirbtume, tai vistiek režisieriui pelnas tektų, o ne rengėjams.

Taigi dabar, Menininke, aš manau, kad tau ir visiems kitiems bus aišku, kodel mes neinam su Lietuvių Liaudies Teatru.

Tu, Menininke, gi sakai, kad teatras yra visuomeniškas dalykas ir kad jis nereikia slėpti nuo kitų. Taigi ir neslepiu. Taigi ir tu, kai rašysi kitą kritiką, tai pasirašyk tikrą savo vardą, o ne pasalomis kandžiok. Mes nekurie brooklyniečiai žinom, kas tu esi, bet kitų kolonijų draugai nežino ir gali manyt, kad tu sąžiniškai veikalą kritikuoji. O čia taip nėra.

J. Juška.

Waterbury, Conn.

Waterburio Lietuvių Vilijos Choras Prisideda su Finansine ir Moraline Pagelba Ispanijos Liaudies Kovotojams už Demokratiją, prieš Fašizmą.

Gruodžio 15 d. choras laikė mėnesinį susirinkimą. Svarstant apie savo reikalus, kaipo lietuvių liaudies dailės ir kultūros organizacija-choras neužmiršo ir Ispanijos liaudies reikalų. Nutarė paaukoti iš iždo $5. Auka bus perduota rengiamame masiniame mitinge Ispanijos pagelbai sekmadienį, gruodžio 20, 2 val. po pietų, Temple Hall. Išrinko delegatą į Ispanijos Gelbėjimo Komitetą darbuotis. Delegate apsiėmė d. L. Žemaitienė, choro pirmininkė.

Paaiški, kad lietuviškas jaunimas myli dalyvauti dailės ir kultūros veikime, lošimuose ir t. p. Nutarta ir išrinkta komisija rengti lietuviškus liaudiškus vakarus. Daug žmonių tam pritaria.

Vilijos Choras nėra organizacija, atsiskyrus nuo visuomenės. Visuomet stovi su visų darbininkų ir visų lietuvių reikalais, ką paliūdija ir aukavimai kovoms už žmonių reikalus, streikams ir tt.

Choras niekuomet neatsisako patarnauti bile lietuvių draugijai ar organizacijai, tad ir visuomenė jį visuomet remia ir rems, neatsižvelgiant į individualius bandymus chorui pakenkti.

Liet. Kom. Kp. Reporteris.

Pradėjom Rimtą Darbą

Čia jau nuo pradžios lapkričio mėnesio prasidėjo judėjimas del organizavimo komiteto rėmimui Ispanijos liaudies valdžios kovoje prieš fašizmą. Tačiau buvo tam tikros kliūtys ir nebuvo galima, ir buvo manoma, kad vargu bus galima ką nors padaryti, nes nebuvo jokių ryšių su Ispanų darbininkų organizacijom ir tik dedant dideles pastangas su pora prieš fašizmą nusistačiusių italų darbininkų, tapo tas atsiekta. Pradžioj gruodžio mėnesio įvyko pirma maža konferencija. Konferencijoj dalyvavo K. P. vietos sekcijos organizatorius, pora draugų iš intelektualų vieneto, augščiau minėti du italai, ir du ispanai, kurie atstovavo savo organizaciją. Šiame susirinkime nusitarta plėsti komitetą taip plačiai, kaip galima. Darbas palikta K. P. sekcijos organizatoriui išdirbti planai, kaip plėsti tą komitetą.

K. P. sekcijos komiteto susirinkime buvo tas apkalbėta ir delegacija pasiųsta pas socialistus, nes buvo žinoma, kad jų susirinkimas įvyksta tą patį vakarą. Delegatams perstačius tikslą, socialistų lokalas sutiko ir taipgi išrinko delegatus ir dabar jau yra darbas varoma pirmyn. Bus pakviesta visos darbininkų organizacijos, prie kurių tik bus galima prieiti, ir yra viltis, kad tos organizacijos, kurios tik bus pakviestos, prisidės prie šio taip svarbaus darbo.

Kad supažindint Waterburio visuomenę su šiuo taip svarbiu klausimu, konferencija nutarė rengti masinį mitingą 20 d. gruodžio, 2:30 v. po pietų, Temple Svetainėj, West Main St. Lietuviai darbininkai, kuriems tik sąlygos labai nekliudo, atsilankykit į šį taip svarbų susirinkimą. Taipogi kviečiam lietuvių inteligentiją, profesionalus ir biznierius atsilankyti ir parodyti, kad neapkenčiam fašizmo ir pasiryžę esam kovoti prieš jį!

Kalbėtojai bus trims kalbomis—angliškai, itališkai ir ispaniškai.

Spaudos Komisija.

Sumerlee, W. Va.

Aukos Ispanijos Kovotojams

Mes irgi remiame Ispanijos liaudies kovą prieš kruvinąjį fašizmą. Štai kurie draugai prisidėjo su auka:

P. Frajeras, $2.00; po $1.00 M. Bendinskas, C. Česnauskas, J. Rasco, W. Brown; po 50c. P. Česnauskas, C. Stanevich, J. Stanevich, W. Orender, S. Stanys; po 25 centus A. Savicki, J. Gilmor, P. Trečiokas, T. Bučkus, J. Micuta, Sem. Viso sudėta $10.00. **M. B.**

NEWARK, N. J.

Svarbus Pranešimas Newarko ir Apylinkės Lietuviams Ispanijos Reikale

Kaip patyriau, daugelis moterų klausinėja, kur ir kam siųsti del Ispanijos Liaudies paramą: drabužius, maistą ir tt. Šiuomi pranešu, visiems viešai, kad tokia įstaiga yra atidaryta I. W. O. ir Tarptautinio Darb. Apsigynimo po numeriu 105 Jackson St., Newark, N. J., arti Ferry St. Ši įstaiga yra tarptautinė, iš apie 6 tautų susidedanti ir priima visokius daiktus: drabužius, kenuotą maistą, čeverykus, batus, kaliošus ir pinigus ir persiunčia centraliniam komitetui New Yorkan, kuris pasiunčia tiesiai į Ispaniją. Kas galit, priduokit ten, o kam nepatogu, praneškit, W. Tyliunas, 136 Roosevelt Ave., ar G. A. Jamison, 128 Roosevelt Ave., Livingston, N. J.

Šie draugai apsilankys pas jumis ir paėmę pristatys virš minėtoj vietoj:

Draugiškai,
G. A. Jamison.

Užsiliepsnojo gaisras name, po num. 784 Amsterdam Ave., New Yorke ir, jį beslopinant, dūmai nugalėjo šešis ugniagesius. Suteikus pirmąją pagelbą, jie tapo atgaivinti.

IMTINIŲ MAINAI ŠIAURINĖJ ISPANIJOJ

Hendaye, Francija. — Pranešama, kad Ispanijos respublikiečiai šiauriniame fronte mainais už 4,000 saviškių imtinių atiduosią 4,000 fašistinių imtinių.

Monmouth, Oregon. — Šį penktadienį Angelina Carter susilaukia 102 metų amžiaus. Ji dar dirba namų ruošos darbus.

LICENSES

BEER, WINE, LIQUOR
Wholesale Retails

NOTICE is hereby given that License No. A 10639 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 75 of the Alcoholic Beverage Control Law at 764 Flatbush Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
LOUIS RASHKOW & MEYER M. GURKIN
764 Flatbush Avenue, B'klyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. A 10618 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 75 of the Alcoholic Beverage Control Law at 101 Saratoga Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
OTTO HOMBERG
101 Saratoga Avenue, B'klyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. A 10665 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 75 of the Alcoholic Beverage Control Law at 418 Stanhope Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
AMBROSE KUHN
418 Stanhope Street, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. A 10665 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 75 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1168 Fulton Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
WILLIAM ARP
1168 Fulton Street, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. A 10587 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 75 of the Alcoholic Beverage Control Law at 350 Irving Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
DOROTHY LIGHT
350 Irving Avenue, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. A 10678 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 75 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1091 Liberty Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
KATHERINE SCHMIDT
1091 Liberty Avenue, B'klyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. A 10560 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 75 of the Alcoholic Beverage Control Law at 5101—5th Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
SAMUEL ZEIKOWITZ
5101—5th Avenue, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. A 10662 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 75 of the Alcoholic Beverage Control Law at 4118—8th Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
HAROLD ANDERSEN
4118—8th Avenue, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. A 10742 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 75 of the Alcoholic Beverage Control Law at 7201—3rd Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
SAMUEL BECHER and DAVID EBERT
(Eagle Cut Rate Dairy)
7201—3rd Avenue, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. A 10740 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 75 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1192 Gates Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
ADOLPH CADITZ
1192 Gates Avenue, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. B 4437 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 76 of the Alcoholic Beverage Control Law at 5014 Avenue D, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
WALTER J. TURNER
(Hyde Park Tavern)
5014 Avenue D, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. B 4504 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 76 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1503 Gates Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
SAM PRESTA
(Sorrento Restaurant)
1503 Gates Avenue, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. B 4459 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 76 of the Alcoholic Beverage Control Law at 659 Wythe Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
KARL GLOTZL
659 Wythe Avenue, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 6795 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132-A of the Alcoholic Beverage Control Law at 2553 Pitkin Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
CECILLIA-LIMMER & MORRIS FROTMAN
(Montauk Grill)
2553 Pitkin Avenue, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 6810 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132-A of the Alcoholic Beverage Control Law at 2273 Pitkin Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
STEMARLO, INC.
2273 Pitkin Avenue, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 6765 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132-A of the Alcoholic Beverage Control Law at 828 DeKalb Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
RUTH STEINBERG
(Otto's Rest. Bar and Grill)
828 De Kalb Avenue, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 6714 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132-A of the Alcoholic Beverage Control Law at 96 Berry Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
STEPHEN J. SALAYKA
96 Berry Street, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 6711 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132-A of the Alcoholic Beverage Control Law at 221 Wyckoff Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
ALFRED RICHERT and LOUIS STELZER
221 Wyckoff Avenue, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. CL 212 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132-A of the Alcoholic Beverage Control Law at 619 Manhattan Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
BROOKLYN SLOVAK AMERICAN CITIZEN CLUB, INC.
619 Manhattan Avenue, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RW 899 has been issued to the undersigned to sell beer and wine at retail under Section 132-A of the Alcoholic Beverage Control Law at 1354-1356 Bedford Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
JUSTIN LOWENBERGER
(Unity Delicatessen)
1354-1356 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RW 871 has been issued to the undersigned to sell beer and wine at retail under Section 132-A of the Alcoholic Beverage Control Law at 327 Troutman St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
JOSEPH COSSENTINO
(Joe's Bar and Grill)
327 Troutman Street, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RW 774 has been issued to the undersigned to sell beer and wine at retail under Section 132-A of the Alcoholic Beverage Control Law at 120 Norman Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
WILHELMINA BENEDICT
D-B-A Norman Bar and Grill
120 Norman Avenue, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RW 798 has been issued to the undersigned to sell beer and wine at retail under Section 132-A of the Alcoholic Beverage Control Law at 1428 De Kalb Ave. Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
CARL DURR
D-B-A De Kalb Bar and Grill
1428 De Kalb Avenue, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RW 642 has been issued to the undersigned to sell beer and wine at retail under Section 132-A of the Alcoholic Beverage Control Law at 967—3rd Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
JEAN JURINICH
967—3rd Avenue, Brooklyn, N. Y.

Tel. TROybridge 6330
Dr. John Repshis
(Repšys)
LIETUVIS GYDYTOJAS
278 Harvard St., kampas Inman St., arti Cenral Skvero,
CAMBRIDGE, MASS.
OFISO VALANDOS:
2-4 ir 7-9 vakare
Nedėliomis ir šventadieniais 10-12 ryte

SVEIKATA—TURTAS

Netekus sveikatos, nemiela nei gyvent. Turtuolis atsižada ir turtų, kad tik būt sveiku. Broli ir Sese, jeigu tu įvertini sveikatą ir ją brangini, tai prižiūrėk ją. Jausdamas skausmus, kaip tai: reumatizmą, rankų kojų gėlimą, nikstelėjimą, nuovargį, šaltį, rankų-kojų tirpimą, dieglius, tuojaus reikalauk DEKSNIO GALINGOS MOSTIES, sudarytos iš daug skirtingų gamtos elementų iš tolimų svieto kraštų, girių, visokių medžių aliejų, šaknų ir žolių; kuri turi savyje galingą šilumą, šildydama kaipo saulės spinduliais, sunaikina reumatiškus skausmus ir palengvina žmogui. Deksnio Galinga Mostis tūkstančiams pagelbėjo, pagelbės ir tamstai. GARANTUOJAM, kad, pavartojus kelis sykius, aplaikysi palengvinimą ar pinigus grąžinam.

Kaina 75c., $1.50 ir $3.00.

Aplaikom šimtus laiškų su padėkavonėmis iš skirtingų pasaulio kraštų, kuriems pagelbėjo. Klauskite visada taip DEKEN'S OINTMENT.

PASARGA: Jeigu nori aplaikyti tikrąją Deksnio Galingą Mostį ir pasekmes, tai visada klausk taip: DEKEN'S OINTMENT ir neklausykite nei jokių kitų pasiūlijimų, kad kas ir siūlytų.

Visada žiūrėkite, kad būt užrašyta DEKEN'S OINTMENT, tai tik tada aplaikysite tikrąją Deksnio Galingą Mostį. Parsiduoda visur.

Reikalaunam Agenčių ir Agentų.

DEKEN'S OINTMENT CO.,
Hartford, Conn.

Telephone: EVergreen 8-9770
J. GARŠVA
Graborius (Undertaker)
Laidotuvių Direktorius
Išbalzamuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas veselijoms, krikštynoms ir pasivažinėjimams.
231 Bedford Avenue
Brooklyn, N. Y.

Tel. Evergreen 7-6909
RADIO SERVICE
ALL WORK GUARANTEED
Aš pataisau visokių išdirbysčių radius ir parduodu naujus.
Mano Darbas Yra Užtikrintas. Labai žema kaina.
Lewis Tauches
499 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

PAINTERS and CARPENTERS
Taisom ir maliavojam namus iš vidaus ir iš lauko
A. BALČIUNAS
321 Chauncey Street
Brooklyn, N. Y.
ir
P. BIELIAUSKAS
8831 76th Street
Woodhaven, N. Y.
Tel.: Foxcroft 9-6901

FOTOGRAFAS
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.
Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipgi atmaliavoju įvairiom spalvom.

JONAS STOKES
512 Marion St., kamp. Broadway ir Stone Ave., tarpe Eastern Parkway ir Chauncey stočių BMT Line
BROOKLYN, N. Y.
Tel.: Glenmore 5-6191

NAUJA PUIKI VIETA
Restaurant, Bar and Grill
411 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
Sav. Vincas Višniauskas
Manageris, Juozas Zeidat
Amerikos išdirbimo ir importuotos degtinės, vynai
Šaltas, Putojantis Alus
Taipgi patarnaujame gerais valgiais. Tinkamiausia vieta praleidimui laiko ir pasimatymo su žmonėmis.

Tel. Virginia 7-4499
Barry P. Shalins
(ŠALINSKAS)
LIETUVIS GRABORIUS
Suteikiam Garbingas Laidotuves nepaisant kaštų.
Turim puikiai įtaisytą Koplyčią ir salę del po šermenų pietų.
Teikiam nemokamai vėliausios mados automobilius.
84-02 JAMAICA AVE.
Prieš Forest Parkway
WOODHAVEN, L. I., N. Y.

Tel. Stagg 2-0783 NOTARY
Night Tel. Juniper 5-4912 PUBLIC
Juozas Levanda
(LEVANDAUSKAS)
GRABORIUS
BALZAMUOTOJAS
Patarnauju visiems be skirtumo. Parsiamdau automobilius kiekvienam reikale. Kainos žemos.
Ateikite ir persitikrinkite.
337 Union Avenue
Brooklyn, N. Y.
Namas tas pats, tiktai miesto patvarkymu pamainytas numeris buvusio 107 Union Avenue.

Dr. Herman Mendlowitz
33 METAI PRAKTIKOS
522 Bedford Avenue
arti Taylor St., Brooklyn, N. Y.
Telefonas Evergreen 7-1312
OFISO VALANDOS
nuo 1—3 diena ir nuo 6—8 vakare
NEDĖLIOMIS
Nuo 10 iki 12 val. iš ryto
FLATBUSH OFISAS
2220 Avenue J
Kampas E. 22rd St.

NAUJOJE VIETOJE

NAUJOJ VIETOJ KEPAME TIKRĄ LIETUVIŠKĄ DUONĄ IR VISOKIUS PYRAGUS BEI KEIKŠUS.
Mes perkame geriausios rūšies miltus—tas reiškia, kad mūsų duonoj nėra jokių dažų nei chemikalų. Mūsų duoną valygydami sutaupysite pinigų, nesirgsite, nereikės išmokėti gydytojui.
Pristatome į visas dalis—Brooklyno ir apielinkės, į krautuves ir į pavienius namus; taipgi siunčiam ir į kitus miestus.
Tel. Evergreen 7-8538 **Sav. V. LUKOŠEVIČIUS**

DETROITO LIETUVIŲ DARBININKŲ APTIEKA
Čia randasi lietuviška aptieka, kurioje galima pirkti vaistus daug prieinamesnie kaina, negu kitur dabartiniu laiku.
A. M. KISHON, Aptiekorius Savininkas
8701 JOS. CAMPAU AVE., DETROIT, MICH.

Baisi Lietuvos Darbo Žmonių Padėtis

Devinto Forto kaliniai šaukiasi į Amerikos lietuvius padėti jiems; gyvenimas nepakenčiamas ir žiaurus.

(Pabaiga)

1935 metų gegužės 22 dieną į vieną mūsų kamerą atkėlė provokatorių — padugnių žmogų. Pamatęs, kad mūsų tarpe jis draugų neras, jis išėjo su visais diktais į koridorių ir atsisakė eiti į kamerą. Sulig kalėjimo taisyklėmis, jis turėjo būt nubaustas už atsisakymą pildyt administracijos įsakymą. Tas įvyko 4 val. po pietų ir nuo ryt dienos ryto virš 20 politkalinių buvom nubausti 1 mėnesiui virš minėtąją bausme. Kad nuimt bausmę--atsakymas eina mėnesį laiko, kad ją vykdyt—jis ateina per naktį. Komentarai nereikalingi, tokių priekabių baust administracija randa kasdien po kelias ir todel tam tikras politkalinių nuošimtis per ištisus metus nubaustas. Yra dar bausmė, tai karceris, kur pasodina 7 paroms, visą laiką duoda duoną su vandeniu, tik 2 kartu per 7 dienas duoda kalėjimo zupę, šviesa ir oras ten neįeina, šiemaišių nėra, nė vienai minutei iš ten neišleidžia, net gamtos reikalus reikia atlikti karceryj. Kiekvienam kalėjime karceris turi tam tikrus savumus. Vienuose yra geležinis narvas, kur galima tik stovėti, kituose prileidžiama vandens ant grindų. Forte yra karceris, kur augštesnio ūgio žmogus turi stovėt susilenkęs, jo platume du žmonės negali tilpti, ilgis 2-3 žingsniai, jokio pylšelio jame nėra. Dar karceris yra to paties didumo, kuris randasi po geležiniais laiptais, kuriais nuo ankstyvaus ryto eina kaliniai apsiavę medinėmis klumpėmis. Nuolatinis bildėsis gali sėdinčius karceryj išvaryt iš proto. Kas iš kalėjimo administracijos labiau baudžia politkalinius, tas skaitomas pavyzdingu tarnautoju ir gauna paaugštinimą. Valgyt duoda iš ryto 200 gramų supelėjusios duonos, juodą kavą ir penkioliką gramų cukraus, dieną 200 gramų duonos, bliūdą supuvusių burokų, ar supelėjusių kruopų zupę, kur plaukia keli šmočiukai pasmirdusios mėsos liekanų, vakare 200 gramų duonos, supelėjusias kruopas kartais su sukirmijusiais žirniais be mėsos. Mums duoda blogą, žalingą maistą ne vien del to, kad atsieitų pigiau, bet prie tų pat išlaidų maistas paruošiama taip, kad jis turėtų kuo blogiausį skonį. Vaikščiot mus leidžia pusę valandos į dieną. Mes turim eiti po vieną, neištart žodžio, nežiūrėti į viršų, nelaikyt rankų kišeniuose, nors ir didžiausiam šaltyje. Sulyg prižiūrėtojų noru, pasivaikščiojimo laikas dažnai sutrumpinamas. Forte dėl nepaprastai blogo oro kamerose leidžia vaikščiot apie valandą, sulig prižiūrėtojų nuožiūra. Fortas yra didelis rūsis, iš šonų ir iš viršaus apipiltas storu žemės sluoksniu, kur auga žolė ir medžiai. Iš kiemo matyt viena betoninė siena, kur išeina dvejų augštų langai, daugumoj kamerų yra po vieną langą. Siena, kurioj randasi langai, išeina į kiemą, kitos sienos ir antro augšto lubos užpiltos žeme, todel sienos ir lubos nuolat drėgnos, pavasarį ir rudenį nuolat reikia semt vandenį. Kita kameros siena priešais langą, skirianti kamerą nuo koridoriaus yra ištisai iš grotų, kaip žvėrynė. Už grotų eina siauras koridorius. Sienos betoninės apie 2 metrus storio. Langai susideda iš dviejų eilių tankių geležinių langų rėmų ir tarp jų yra vieną eilė tankių grotų, medinių šlengių nėra. Kameros vėdinimui galima atidaryti tik dvi siauras juostas langų galuose. Grandys vietomis iš tašytų akmenų, vietomis iš sutrupėjusio betono su duobelėmis ir kalniukais. Kada mes plaunam grindis, tarp akmenų plyšių prieina vandens, kuris niekad neišdžiūsta. Po grindimis eina kanalai su vandeniu, kurie duoda kameroms drėgmę ir šaltį iš visų pusių ir visais laikais ir vasarą kameroj šaltą kaip ledaunėj. Kamerose pečių nėra, jie stovi koridoriuj ir vienas pečius turi šildyt daugiau kaip vieną kamerą. Nuosavų šiltų paltų ir antklodžių mums neleidžia turėt. Vasarą kamerose atsiranda driežų, varlių ir rupužių, kurias kai kada iš ryto randame guoliuose. Klozetas randasi tam pačiam koridoriuj, kur yra mūsų kameros, tai yra ilgas tunelis, įmūrytas žemėje, ant galvos nuolat laša vanduo, ant grindų nuolatos stovi vanduo, ir kada mes einam net apsiavę klumpėmis, mes sušlapinam kojas. Forte randasi 150-200 kalinių, kurie du kartus į dieną eina į klozetą, išeina, kad klozetas per dieną praleidžia 300-400 asmenų. Jokio plyšelio vėdinimui nėra, tai blogas oras išeina, kada mes atidarom klozeto duris, į koridorių ir į mūsų kameras. Kada naudojamės klozetu, ten užrakina virš 20 žmonių ir neišleidžia iki visi atlieka. Maistą įleidžia 3 kilogramus vienam žmogui į savaitę, jokių žalumynų ir daržovių neįleidžia. Medicinos personalas atsineša į politkalinius su didžiausiu žiaurumu ir pasityčiojimu. Gydytojai sako, kad sėdinčiam kalėjime nėra reikalo būti sveikam, kalėjime gali sėdėt ir apakęs, čia ne pansionas, čia atliekama bausmė, tai galima būti su nesveikais dantimis, plaučiais, skilviais ir tt. Beveik jokia medicinos pagelba mums neteikiama. Kalėjimo gydytojas davė vienai politkalinei vaistų, nuo kurių jai darėsi vis blogiau ir blogiau ir po sunkių kančių, kada ji vieton 65 kilogramų jau svėrė 34 kilogramus, fašistai ją išleido po policijos priežiūra nenorėdami, kad ji numirtų kalėjime. Politkaliniai, nuteistieji iki gyvos galvos, sėdintieji jau 8 metus ir sergantieji džiova, nelaikomi kalėjimo ligoninėj. Paduodam čia tik pavienius pavyzdžius, tikrumoj jų yra labai daug. Laikraščius gaunam tik vietinius ir tai ne visus. Dažnai kalėjimo cenzura išpjauna laikraščių dalis ir mes neturim ko skaityt. Mus laiko blogiausiuose kalėjimuose ir blogiausiose kamerose. 1931 m. vyriausybės komisija nustatė, kad IX forte žmonių laikyt negalima. Tai pora metų nelaikė. Paskui čia pradėjo laikyt administratyviai baustus 2-3 mėnesius. Paskui čionai pradėjo vežti tokius, kuriems liko sėdėt apie vienus metus. Dabar čia laiko tokius, kurie jau atsėdėjo 6-11 metų ir dar turi 5-6 metus sėdėti. Kalbama, kad į fortą nori perkelti visus politkalinius. Tendencija toj kryptyj pastebima. Fašistai nenori perkelt į fortą visus politkalinius iš karto, kad tas neiššauktų protesto. Tai jie tai daro palaipsniui. Fortas randasi viduryj lauko 10 kilometrų nuo Kauno. Arti forto gyvena vien kalėjimo tarnautojai, čia galima daryt ką tik norima, joks šauksmas iš čia visuomenės nepasieks. Fašistai jieško mūsų silpnas vietas, kad mus palaužt. Nepilnamečius politkalinius, kurie yra dvasiniai silpnesni ir mažiau išsilavinę, siunčia į Raseinių kalėjimą. Ten juos kankina, sodina tarp provokatorių, kurie juos muša sulig administracijos nurodymu, paskui baudžia nukentėjusius, nepilnamečius politkalinius. Atnešančius jiems maistą muša, užpjudo šunimis, sodina už tai į kalėjimą. Moterys, kurios yra fiziniai silpnesnės, yra laikomos ypatingai sunkiose sąlygose. Jų kameros tiek prikimštos, kad vakare jos turi išnešti stalą, kad ant grindų būtų vieta kur gulėt. Jas smarkiai baudžia ir kankina fiziniai ir moraliai. Nuo tokio gyvenimo daug politkalinių serga cinga, skilvio, nervų ligomis, aštriu reumatizmu, mažakraujiste, džiova ir tt. Mūsų laiškas yra gan platus, bet jame aprašyta tik maža dalis to, kas čia įvyksta. Geriausi Lietuvos žmonės praleidžia dabar kalėjime vieną trečdalį arba ¼ savo jauno gyvenimo ir pusę arba visą savo susipratusį gyvenimą. Politkaliniams grėsia pavojus būt užkankintais ir iššudytais. Nežiūrint teroro, ūpas pas mus pakilęs. Mes nė valandėlei neabejojam, kad mūsų kelias teisingas, mes matom ir jaučiam, kad ideja už kurią kovojam vis gauna daugiau šalininkų.

Mes kreipiames į visus Lietuvos išeivius antifašistus. Išvystykit specialią kampaniją prieš politkalinių antifašistų kankinimą Lietuvoj. Priimkit atatinkamas rezoliucijas, rašykit masines peticijas ir siųskit jas Lietuvos konsulam užsienyj, užsienių reikalų, vidaus reikalų ir teisingumo ministerijoms Lietuvoj. Rengkit demonstratyvius išstojimus prie Lietuvos atstovybių, išreiškit savo protestą kuo kas gali ir kaip kas sugeba. Kiekviename proteste laiške įrašykit, kur jo nuorašai siunčiami ir kartu skelbkit spaudoj apie kiekvieną jūsų žygį šitoj srityj, kad fašistai negalėtų užginčyti ir nuduot, kad jie apie protestus nieko nežino. Šaukit žodžiu ir raštu boikotuot ir boikotuokit viską, kas tik surišta su dabartine Lietuvos vyriausybe ir jos viešpataujančia klika. Kiekvienas jūsų centas, kuris patenka tiesioginiai ar netiesioginiai į Lietuvos vyriausybės rankas, yra tas pats lyg jūs duotumėt žudytojams peilį. Jeigu Lietuvos prekių boikotas neturi jums praktiškos reikšmės, tai jis turi demonstratyvią reikšmę. Jūs aplanko šliupai ir kiti, kurie jums pasakoja apie "tautinės vyriausybės" rūpesčius pagerint valstiečių padėtį. Tai yra šlykštus melas. Fašistams rūpi atimti nuo valstiečių žemę už mokesčius, jiems rūpi lupt nuo jų 9 kailius, šaudyt juos, siųst į skerdynes — imperialistinius karus prieš Sovietų Sąjungos darbo žmones, guldyt savo galvas už fašistų kraugerių pelną. Jūs esat surišti su Lietuva giminystės ryšiais. Todel mes manom, kad jūs galit ir turit mums padėt. Kova prieš fašistinį terorą yra kova už duoną ir laisvę jūsų tėvams, motinoms, broliams ir seserims, iš kurių monopolinis kapitalas išplėšė paskutinį duonos kąsnį. Tai yra kova prieš tamsiąją reakciją, prieš darbo žmonių ir visų pažangiųjų sluoksnių engėjus ir kruvinų karų ruošėjus. Reikalaukit,

1) kad mus nelaikytų forte.

2) kad mus laikytų sausose, šiltose ir saulėtose kamerose, kur kiekvienam politkaliniui tektų mažiausia po 2 ir pusė kvadratinių metrų grindų ploto.

3) kad mums neapribotai įleistų iš laisvės maisto, žalumynų ir spausdinius iš Lietuvos ir iš užsienio.

4) kad pašalintų bausmes ir terorą.

5) kad neskirstytų politkalinius sulig amžium ir išsilavinimo laipsniu.

6) kad leistų daugiau vaikščiot gryname ore, ir

7) reikalaukit, kad visai paliuosuotų politkalinius antifašistus. Susiriškit su Lietuvos Raudonąja Pagelba ir su kitomis antifašistinėmis organizacijomis ir su atskirais antifašistais Lietuvoj ir kitose šalyse ir veskit bendrą kovą prieš fašizmą, už laisvą Lietuvą.

Šukis.

Kaunas, 9-tas Fortas,
20 geguž., 1936 m.

Lowell, Mass.

Įvairios Žinios

Vilnonių ir medvilnių dirbtuvių darbininkai gavo pakelti užmokestį po 10 nuoš. Bet pragyvenimas irgi lipa augštyn.

Visose įmonėse darbininkai turėjo registruotis ant "social security." Ligi gruodžio 5 dieno užsiregistravo 16 tūkstančių. Visokių nuomonių kyla tarpe darbininkų. Vieni sako, kad tai naudingas dalykas, o kiti, kad ne. Man atrodo, kad geriau, negu nieko. Visgi šiokia tokia parama darbininkams laike nelaimės, visgi darbininkas jautiesi šio to vertas, kad ir vyriausybė rūpinasi.

Mirtys

Pasimirė du lietuviai bėgyje vienos savaitės — vyras ir jauna mergina; tik 21 metų amžiaus, Dubinkiutė. Vyro pavardė W. Barunila. Jau pagyvenęs žmogus.

Šiuo tarpu beveik visuose dievnamiuose būna mišios ir per pamokslus misionieriai agituoja, kad parapijonai turėtų dideles šeimas. Kuris, girdi, atsisakys nuo to, tai prasižengs prieš dievą. Mat, esą, dabar daug katalikų virsta bedieviais, tai reikia jų vietas atpildyti. Rodos, bereikalingas susirūpinimas. Jeigu jau dievas pamylėjo bedievius, tai jie ir platinsis.

Susirinkimas

Gruodžio 12 d. buvo susirinkimas Lietuvių Darbininkų Susivienijimo 110 kuopos. Nariais augame. Prisirašė du—A. Kutkauskas ir R. Čiulada persikėlė iš Lawrence.

Kadangi šis susirinkimas buvo metinis, tai rinkome naują valdybą. Mat, pirmininkas ir sekretorius neapsiėmė toliau tarnauti, tai turėjome darinkti naujus. 1937 metų valdyba susideda iš šių draugų (Pavardės ir vietos taip sumaišytos, kad negalim įskaityti.—Red.).

Finansų sekretoriaus J. Daugirdos raportas: kuopa turi 33 narius, sirgimų nebuvo, prirašė 10 naujų narių, centran pasiųsta trys šimtai dolerių, išde yra 25 doleriai. Tarpe narių gera santaika. Nariai jauni, pilni energijos veikime. Tikrai, yra ko džiaugtis, 110 kuopa smarkiai žengia pirmyn.

Streikas

Gruodžio 14 d. 275 staklių taisytojai išėjo į streiką. Mat, jie nepasitenkino 10 nuoš. pakėlimu algos. Jie nori 25 nuoš. Tai Merrimack Mill ir Boott Mill kompanijos darbininkai. Per abi įmones dirba apie 6,000 darbininkų. Kiti dirba, tik staklių taisytojai streikuoja.

Griaustinis.

BERN. J. SHAWKONIS
(AŠAKUNAS)
NAUJAS
LIETUVIS GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS
LAISNIUOTAS
New York ir New Jersey Valstijose
Graborystės reikale visada jums mielai patarnaus pigiai.
306 John Street
Harrison, N. J.
Telefonas: Harrison 6-1693

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

NEWARK, N. J.

Sekmadienį, 20 d. gruodžio (Dec.), Lietuvių Salėje, 180 New York Ave., Lietuvių Liaudies Teatras, iš Brooklyno suvaidins veikalą **"Ant Bedugnės Krašto"**. Pradžia lygiai 8 val. vakare. Veikalas yra iš Lietuvos gyvenimo; jis vaizduoja pasibaisėtiną likimą girtuoklio ūkininko šeimos. Labai įspūdingas, ateikite jį pamatyti. Rengia ALDLD 5 Kuopa.
(297-298)

MONTREAL, CANADA

Visi Montrealo ir apylinkės lietuviai-vės širdingai esate kviečiami dalyvauti "Liaudies Balso" didžiajame metiniame koncerte. Įvyks sekmadienį, gruodžio 20, Dom Polski salėje, 1956 Frontenac St. Programa: Veikalas, "Streikieriai", čigonų šokiai, klasiški šokiai, indijonų šokiai, solistų, gitaristų trio, Jaunimo Choras, duetai, trio, choriščių sekstetas, monologas, deklamacijos, svarbus svečias iš Amerikos ir kiti. Pradžia 5 val. vak. Įžanga laisva.
Kviečia ALDLD Pirm. Rajono Kom.
(296-298)

LINDEN, N. J.

Ar Žus ar Laimės Ispanijos Demokratija?

Svarbias prakalbas rengia ALDLD 165 kp. nedėlioje, gruodžio (Dec.) 20, 1936. 2:30 val. po pietų, Welcome Hall, kampas Winans Ave. ir W. 16 St., Linden, N. J.
J. Siurba iš Brooklyn, N. Y. kalbės temoje: "Ar Laimės, ar Žus Ispanijos Demokratija?" M. Paukštienė, lietuvių moterų veikėja, iš Brooklyn, N. Y., kalbės temoje: "Kodel Reikia Prigulėti prie Organizacijų".
Lindeno ir apylinkės lietuviai nuoširdžiai kviečiam atsilankyti.
(297-298)

YONKERS, N. Y.

L.D.S. 47 kp. susirinkimas įvyks sekmadienį, 20 d. gruodžio (Dec.), 2 val. po pietų, 86 Jefferson St. Visi nariai būkite susirinkime ir pasistengkite užsimokėti visus mokesčius už šiuos metus. Taipgi atsiveskite naujų aplikantų bei narių į L.D.S. 47 kuopą. Sekr. **A. Žiurinskas.**
(297-298)

A.L.D.L.D. 7-to Apskričio Komiteto Atydai

Sekantį sekmadienį, 20 d. gruodžio (Dec.), bus laikomas Apskričio Komiteto posėdis. Prasidės 10:30 val. ryte, 376 W. Broadway, So. Boston, Mass. Visi komiteto nariai dalyvaukite šiame susirinkime, nes yra daug svarbių dalykų apsvarstymui.
Apskr. Sekr. **D. Lukienė.**
(297-298)

L.D.S. 3-čio Apskr. Komitetui

L.D.S. 3-čio Apskričio Komiteto posėdis įvyks sekantį sekmadienį, 20 d. gruodžio (Dec.), 9:30 val. ryte, 419 Lorimer St., Brooklyn, N. Y. Turime daug svarbių reikalų išsprendimui, tad visi komiteto nariai malonėkite dalyvauti susirinkime ir pribūkite paskirtu laiku. **Sekretorius.**
(297-298)

MINERSVILLE, PA.

ALDLD 14 kp. susirinkimas bus nedėlioje, 20 d. gruodžio (Dec), Darbininkų salėje. Visi nariai dalyvaukite, nes yra daug svarbių reikalų apkalbėjimui ir bus renkama nauja valdyba sekantiems metams.
Kurie iš narių dar negavot knygos **Gamta ir Žmonės**, tai ateikite į šį mitingą jos pasiimti.
Sekr. **R. Rušinskienė.**
(297-298)

HARTFORD, CONN.

Subatoje, 19 d. gruodžio (Dec.), B. P. K. rengia didelį balių, Laisvės Choro svetainėje, 57 Park St. Prasidės 8 val. vakare. Kviečiame visus vietos ir apylinkės lietuvius atsilankyti į šį balių. Gries gera orkestra ir bus skanių valgių ir gėrimų.
Komitetas.
(297-298)

VYRŲ IR MOTERŲ LIGOS GYDOMOS NAUJOVIŠKAIS BŪDAIS

Kraujo ir Odos Ligos, Nervų Suirimai, Slogos ir Chroniški Skaudulial, Nervų ir Abelnas Nusilpimas, Skilvio ir Žarnų Sugedimai, Hemorrhoidai ar kiti Mėšlažarnės bei Laukan Ejimo Nesveikumai, kaipo skausmo ir nesmagumų priežastys, Strėnų Gėlimas, Sciatica, Neuralgia, Nervų Įdegimas ir Chroniški Reumatiški keblumai, Nosies, Gerklės, Plaučių, Plaučinių Dūdų, Inkstų Netvarkumai ir kitos ligos Vyrų ir Moterų yra sekmingai gydomos su patenkinančiomis ir greitomis pasėkomis; o jeigu turite kokią ligą, kurios jūs nesuprantate, pasiklauskite manęs su pasitikėjimu, ir jūsų nesveikumas bus jums išaiškintas. Kraujo Tyrimai, Šlapimo Analyzė, X-spinduliai, Serumų Įleidimai ir Čiepijimai. Sąlygos yra prieinamos. Pasitarimai veltui.

DR. L. ZINS
Virš 25 Metų Praktikos
110 East 16 St., N. Y.
Tarp 4th Ave. ir Irving Pl.
Valandos 9 A. M. iki 7 P. M.
Sekmadieniais 9 A. M. iki 3 P. M.
(MES KALBAME LIETUVIŠKAI)

J. KASMOČIUS
GRAŽIAI ĮRUOŠTA VIEŠA UŽEIGA
Čia užėję tikrai jausitės patekę į tinkamą vietą ir atsilankysite dažniau.
VISOKIOS DEGTINĖS, VYNAI IR ALUS
GERI STEAK'AI IR KITI VALGIAI
Antano Kasmočiaus vieta skersai gatvės nuo "Laisvės", ant kampo Lorimer ir Ten Eyck Sts.
49 TEN EYCK STREET BROOKLYN, N. Y.
GRAŽIAI PRIIMAME SVEČIUS IŠ KITUR ATVYKUSIUS
Tel. EVergreen 8-8520

NOTARY PUBLIC TEL. STAGG 2-5043
Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai.
Nuliūdimo valandoj, kreipkitės pas mus, patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.

VARPO KEPTUVĖ
36-42 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y.
Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi.

Čia Parodoma Dalis Varpo Keptuvės, Kur Kepama duonos: rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senvičiam duona, balta duona, Caleh ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų: Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake, Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake. Stollen, Doughnuts, Pies, Pasteries, Apple Turnovers ir Jelly Rolls.
Siunčiame duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.
Antrašas: 36-42 Stagg Street, Brooklyn, N. Y.

Lietuvių Anglių Kompanija
Pirmos klasės anglis, geriausios rūšies ir pilnas svoris—2000 svarų tonas, tai legališkas svoris. Pristatome greit į jūsų namus. Prašome įsitėmyti adresą ir telefoną.
Telefonuokite: EVergreen 7-1661
arba užeikite pasikalbėti į ofisą
485 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Kampas Union Ave. ir Gran St.
TRU-EMBER COAL COMPANY
485 Grand Street Brooklyn, N. Y.
(LIETUVIŲ ANGLIŲ KOMPANIJA)
Telefonas: EVergreen 7-1661

GARSINKITĖS "LAISVĖJE"

NEW YORKO IR APIELINKĖS ŽINIOS

Šį Rytą Bedarbių Demonstracija

Bedarbių organizacija, Darbininkų Susivienijimas, šaukia visus į demonstraciją šį rytą prie City Hall. Kadangi nebus maršuojama, bet važiuojama trokuose, tad rengėjai prašo įsitėmyti sekamą:

. Visi su trokais pribus į Union Square 10:30. Iš čia 11 val. išvažiuos prie City Hall. Neturintieji kuo važiuot, prašomi pribūt tiesiai prie City Hall, kur bus masinis pikietas, o po pikieto—masinis mitingas prie B. Franklino statulos. Kam paranku, svarbu nuvykti ir į Union Sq., entuziastiškai išleist trokų paradą. Paskiau subve galima spėt ir prie City Hall nuvykti.

Demonstracija yra prieš atleidinėjimą iš WPA projektų, prieš atiminėjimą pašalpų ir už pakėlimą pašalpos 40%, taipgi už drabužius bedarbiams. Visiems reikėtų dalyvauti ir paremti bedarbių reikalavimus, kurių laimėjimas sykiu bus ir visų laimėjimu.

Mūsų Ligoniai

Marytė Sinkevičiutė, "Laisvės" knygvedė, susirgo sunkiu šalčiu ir visą savaitę negalėjo dirbti. Eina geryn.

Ig. Karpavičius jaučiąsis gerėliau. Jis visą laiką turi sėdėti. Drg. Levanienė išvežė jam naujų knygų, nes gautąsias iš ALDLD jis jau visas perskaitęs dar prieš atsigulimą lovon. Jis sako, kad knygos jam didžiausias suraminimas.

Drg. Kalvaitienė, maspethietė, turėjusi ūmą ir pavojingą operaciją, gana sparčiai taisosi. Jau namie.

Blanche Januškienė, richmondietė, nesveikuoja jau kelinta savaitė. Būna namie. Abejojama, ar nereiks pasiduoti operacijai.

Linkime visiems greito pasveikimo.

Rep.

Vagys įsibriovė į garadžių, 65 Steuben St., Brooklyn, ir pavogė troką, kuris buvo prikrautas $6,000 vertės verpalų.

Pašalpos Biurų Darbininkų Demonstracija Šiandien

Joint Council of the Association of Workers in Public Relief Agencies (pašalpos biurų darbininkų organizacija) ruošia didelę demonstraciją prie Municipal Building, Foley Square, kaip 12:30 val. per pietus.

Pereitą trečiadienį 4,500 pašalpos biurų darbininkų mitinge nutarė laikyti minimą demonstraciją ir protestuoti prieš jiems duodamus naujus egzaminus. Net ir Pašalpos Biurų Užveizdų Susivienijimas pasisakė už tą demonstraciją.

Knygvedžių Unija Užpuolė Wall Strytą

Book-keeper, Stenographers and Accountants Unijos Lokalas 12646 pradėjo smarkų vajų suorganizuoti meklerystės įstaigų darbininkus pagarsėjusioj Wall Street apylinkėje.

Jau ir dabar daugelis tų įstaigų darbininkų reikalauja užmokesties už viršlaikį ir geresnių darbo sąlygų. Unija išleidžia mažą laikraštuką "Bull's Eye No. 1", kuriame išdėsto unijos reikalavimus ir kovas.

ALDLD Moterų 81-ma Kuopa Įrengs Stalą "Laisvės" Bazare; Ruošia Balių

Moterų kuopos narės išsijuosusios darbuojasi, kad šį sekmadienį būsiantis balius, kuris yra rengiamas mokyklos palaikymui, pavyktų visais atžvilgiais. Pačios namie keps kumpių, gamins silkių su bulvėmis, keps pyragaičių, kad svečiai galėtų gauti pilną vakarienę, nes balius prasidės 5 val., pačiu vakarienės laiku. Muzika nuo 6 val.

Programos pildyme dalyvaus vaikučiai iš vaikų mokyklėlės, kurios palaikymui darbuojasi ir moterų kuopa. Manome turėt ir daugiau programos.

Balius įvyks šį sekmadienį, 20 gruodžio, "Laisvės" svetainėje, 419 Lorimer St., Williamsburge. Tikimasi, kad ir kitų Brooklyno dalių žmonės parems.

Padėkit Įrengt Stalą

Ketvirtadienio vakarą įvykusiame susirinkime nutarta rengti stalą "Laisvės" bazare, kad paremti darbininkų dienraštį, kuris ne tik remia darbininkus abelnai, bet ir patarnauja mūsų kuopai, suteikdamas vietos mūsų kuopos reikalams. Prašome geras mūsų kuopos rėmėjas padėti įrengti moterų stalą, pagaminant ar gaunant jam daiktų. Bazaras bus vasario mėnesį. Mūsų komisijoj yra Stankaitienė, Depsienė ir Mikalauskienė. Daiktus prašome priduoti Mikalauskienei, 36 Scholes St., ar Depsienei, kampas Scholes ir Union Ave. Jos gyvena arti "Laisvės" ir sutiko palaikyti gautas dovanas iki bazaro.

Perrinkta Valdyba

Mitinge buvo visa eilė gerų raportų iš konferencijų ir veikimo, kuriame mūsų narės dalyvauja, bet apie tai plačiau būna atžymėta moterų skyriuje.

Ateinančio meto valdybon išrinktos: Vilkaitė, organizatorė; Stankaitienė, sekretorė; Lazauskienė, fin. sekretorė, Dobilienė, iždininke. Stankaitienė ir Lazauskienė buvo ir šio meto valdyboj. Nors dar yra naujos narės, bet pavyzdingai lankėsi ir sulyg išgalės darbavosi. Tikimės, kad ateinantį metą joms dar geriau seksis, nes jau gražiai apsipažino su organizacijos reikalais.

Išrinkta 4 delegatės apskričio konferencijon, kuri įvyks 10 sausio, Brooklyne.

Abelnai kuopa gerai darbuojasi, tik naujų narių gavime reiktų daugiau pasidarbuoti.

Kuopietė.

"Ant Bedugnės Krašto" Newarke

Lietuvių Liaudies Teatro vaidintojai šį nedėldienį, 20 d. gruodžio, vaidins veikalą "Ant Bedugnės Krašto" Newarke.

Vaidintojai, kurie vaidinam viršminėtą veikalą, jokių repeticijų neturėsim, bet susitiksim visi ne vėliau 6-tą val. vakare nedėlioj, Lietuvių Svetainėje, 180 New York Ave., Newarke.

Vaidinimas prasidės lygiai 8-tą val. vakare.

L. L. T. Sekr.,
P. Baranauskas.

Reitzas Knitting Mill bėga iš miesto į Fall River, Mass., kad naudotis dar pigesniu darbu, nors ir čia po kompaniškos unijos sparnu išnaudojo darbininkus.

4,000 Girdėjo Jaunus Ispanijos Delegatus

Gruodžio 17 įvyko masinis mitingas Hippodrome operos name. Didžioji salė buvo užpildyta, dalyvavo 4 tūkstančiai publikos, kad išgirsti keturis jaunus Ispanijos Jaunimo Fronto delegatus, kurie tik pereitą pirmadienį atvyko iš Ispanijos ir karo fronto.

Delegacijai pasirodžius ant estrados minia atsistojo ir kelių minučių plojimu pasveikino.

Louis Simarro, 27 metų amžiaus liaudies milicijos komandieriaus prakalba buvo perskaityta per James Lerner, Am. Prieškarinės-Priešfašistinės Lygos atstovą. Simarro dar negali kalbėt nuo sužeidimo kare du mėnesiu atgal, tačiau pabaigus skaityti jo prakalbą jis atsistojo ir pasakė:

"Vardan mūs mirusių mes prisiekiame, kad fašizmas nepraeis."

Kiti delegatai yra: Maria Simarro, karo našlaičių prieglaudos vedėja; Josefina Ramirez, Raudonojo Kryžiaus slaugė, ir Eugenio Imaz, katalikų jaunimo laikraščio redaktorius. Visi delegatai savo raportuose pareiškė, kad Madridas bus kapais ne tik Ispanijos, bet ir viso pasaulio fašistams. Nors dabar Madridas yra fašistų apsuptas iš visų pusių, vienok demokratijos gynėjai jau turi ginklų, prasilavino militariškai ir yra pasiryžę apginti Madridą.

Aukų Ispanijos gelbėjimui surinkta virš $3,000.

Gruodžio 16 tie patys delegatai kalbėjo ILGWU 22-ro Lokalo mitinge. Ten aukų surinko $2,900. Viso į dvi dieni —virš 6 tūkstančių.

Yra supirkta 10 tonų maisto, 17,000 porų čeverykų, kriaučiai pasiuvo 100,000 aprėdalų kareiviams. Laivas laukia Brooklyno prieplaukoj. Greitai bus sulioduota ir pasiųsta demokratijos gynėjams.

Mitingui atsiųsta iš Madrido telegrama pranešė, kad demokratijos gynėjai fašistus atmušė toliu nuo Madrido.

Kaimietis.

Iš TDA Lietuvių 17-tos Kuopos Susirinkimo

Tarptautinio Darbininkų Apsigynimo 17 kuopos susirinkimas įvyko 16 gruodžio. Narių atsilankė daugiau, užsimokėjo duokles. Palikta pirmiau išrinktoji komisija surengti prakalbas ir pasilinksminimo vakarėlį. Tas bus padaryta greitoje ateityje.

A. Mureika.

Trys metai pikietų, teismų, drausmių Kepėjų Unijos Lokalui 505-tam pasibaigė laimėjimu prieš Standard Baking Co. Pasirašyta sutartis.

Herndonas Gavo Ku Klux Klanų Grąsinimą

Angelo Herndon'ui, garsiam negrų darbininkų vadui, per paštą prisiųstas grąsinantis Klu Klux Klanų laiškas. Ant konverto buvo užlipdytas ženklas, kuris atvaizduoja ant arklio jojantį Ku Klux Klaną ir rankoj laikantį degantį kryžių.

Ant to ženklo buvo uždėta pašto ženklas, kuris reiškia, kad paštas laišką perleido, nepaisant pašto įstatymo. Mat, įstatymas nurodo, kad ant konvertų negalima lipdyti "propagandiškų" ženklelių.

Laiškas buvo pasiųstas iš Brooklyno į Herndon'o namus Harleme. Jame buvo pabrėžta didelėmis raidėmis "Komunizmas turi būti sunaikintas." Tarptautinio Darbininkų Apsigynimo sekretorė Anna Damon tuojaus pasiuntė telegramą pašto viršininkam Washingtone, reikalaujant, kad pašto įstatymas būtų įvestas gyveniman prieš fašistines ir teroristines organizacijas, kurios laiškais grąsina gyventojus.

Viešbučio Diskriminacija Prieš Negrus

Komunistų Partijos Valstijos Komitetas praneša, kad Delano viešbučio manadžeriai permainė viešbučio vardą, kad užmaskavus diskriminaciją prieš negrus. Dabar jis vadinamas Center viešbutis.

Jau gerai žinoma, kad keletą mėnesių atgal Ethiopijos pasiuntinys Dr. Bayen norėjo pasisamdyti kambarį tame viešbutyje, bet manadžeriai to neprileido. Gavę daugelį protestų prieš tą žygį, manadžeriai pareiškė, kad daugiau nediskriminuos prieš negrus, bet jie to neprisilaikė. Jau du sykiu nuo to laiko negrai nepriimti į tą viešbutį.

Kompartijos Valstijos Komitetas atsišaukia į darbininkus ir jų organizacijas boikotuoti viešbutį tol, kol manadžeriai perkeis savo nusistatymą prieš negrus.

Brooklyno Lietuvių Pastabos

Sėdžiu naujai pertaisytam LAP Kliube ir abraką vilgydamas alučiu vaikau nuo save alkį. Netoli manęs sėdosi pora kriaučių ir ėmė vartyti Brooklyno lietuvišką laikraštį. Neilgai laukus, prasidėjo ir pasikalbėjimas.

—Ale ta mano "susiedka" "NG" nuo Roebling Stryto ir šposininkė!

—O kas ten?—klausia jo "frentas", pasilenkęs artyn.

—Pas ją pilna herojų.

—Nu, kas toks?

—Broli, čia, kaip toj dainuškoj: "Kūma davė kūmui, o kūmas kūmelei. Kūma gėrė midų, kūmas degtinėlę."

—Tai čia tokia daina?

—Ne daina, ale panašiai išeina. Matai, "susiedkos" dviejų "čyfų" žmonelės, S. ir S., "pasiaukojo" ir surengė savo geriem "frentam" "parę", gi toji "parė" panaudota mano "susiedkėlės" paramai, be kurios jų vyreliam pasaulis būtų pusėtinai sausas. O "čyfų" pirmoji ranka (A. J.) "parę" iščiškino ant "žarijų" visam svietui, kaipo pavyzdį.

—Nieko čia naujo. Juk per laikus jų "idealai" prasidėjo ir pasibaigė savam kišeniuje. Kas man nepatinka, tai kad sau nepatinkamiems žmonėms net vardus nukapojo.

—Kaip tai?

—Nugi, matai, čia mūsų lokalo sekretorius belikęs jau tik **"tas pats"**.

—Tas tik pusė bėdos, bet ar matei SLA parengimo aprašymą?

—Ne.

—Rašo, kad: "Šiam parengimui kažin kodel užsimanė pakenkt laisviečiai, tą pačią dieną surengdami savo pramogas." Meluoja per akis. Progresyvių parengimo jau buvau matęs kelis garsinimus, kada į mūs kuopą atėjo paraginimas prisidėti prie SLA parengimo. O po to mūsų ir kitų kuopų komisija susirinkus diskusavo, ar verta rengti progresyvių draugijų užimtą dieną, bet didžiuma komisijos nutarė rengti. Atlįs jie pas mane su ja, gaus...

—Ar tai tu, brolau, tik dabar pradedi ją pažinti. Bet geriau vėliau, negu niekad. Aš jau senai savo akių negadinu tų Trockio apaštalų kontr-revoliucinių raštų skaitymui bei visokiems melams ir nesąmonėms, kokių rimtas laikraštis net juokų skyriuje nededa.

Įdomu buvo išgirsti ką daugiau, bet laikrodis mane įtikino, kad aš ir taip jau pusvalandį pavėlavau į mitingą, tad suglaudžiau ausis ir išdūmiau savais keliais.

G.

Teisėjas Įpuolė Bėdon

Keletą dienų atgal motorinio dviračio policistas Michael Darienzo, Washington Heights teismabučio kieme, motorą paleido veiklon. Visiems žinoma, kad toks motoras smarkiai dunda, bet to teismabučio menkų nervų teisėjas iškišo galvą pro langą ir reikalavo, kad policistas susiareštuotų už betvarkės kėlimą.

Susiareštuotas policistas neprisipažino kaltu ir reikalavo reguliario teismo. Užvakar sušauktam teisme, kurį vedė vyriausias teisėjas Schurman, policistas Darienzo surastas nekaltu ir teisėjo Harris'o žygis tapo pasmerktas.

Bet tai ne viskas—New Yorko Teisininkų Susivienijimas išnešė keturis apkaltinimus prieš teisėją Harris, kuris pats dabar bus traukiamas teisman.

Vėliausi daviniai rodo, kad 1939 m. pasaulinė paroda, kuri dabar ruošiama Queens'e, kainuos 125 milionus dolerių. Manoma, kad svečiai ten praleis dešimts bilionų dolerių.

56 bedarbių ir 15 vaikų sėdėjimas per dieną šalpos biure, 43 Bleecker St., padėjo išgauti pažadą, kad jų reikalavimai bus tuojau apsvarstyti.

MIRTYS—LAIDOTUVĖS

Frances Hentzelman, 73 metų, mirė 10 d. gruodžio, Kings County ligoninėj. Nuo augšto kraujo spaudimo gavo "stroke". Išgulėjo ligoninėj 5 dienas. Palaidota 14 gruodžio, Evergreen kapinėse.

Joseph Gaetz, 39 m., gimęs lietuvoj, mirė 10 gruodžio, Greenpoint ligoninėj. Ligoninėj gulėjo tik vieną dieną. Šermenys buvo 123 No. 6th St. Palaidotas 15 gruodžio, Šv. Jono kapinėse.

Laidotuvėm rūpinosi Alex Radzevičius.

RANDAVOJIMAI

Pasirandavoja farma, 33 akrų. Yra didelė stuba su 6 kambariais, vištinyčia ir taip pat didelė barnė. Dvidešimts penki doleriai į mėnesį. Gali randavot ir ant daugelio metų. Kreipkitės po num. 37 Lawn Ave., Arlington, N. J. (294-300)

Telefonas: Humboldt 2-7964

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS

530 Summer Ave., arti Chester Ave.
NEWARK, N. J.

VALANDOS: 2—4 ir 6—8.

Nėra valandų sekmadieniais.

NATURAL-LAX-HERB TEA

Sutaisyta JOHN W. THOMSON'O (TANKUNO), N. D. P. C.

Nelaukite iki vidurių užkietėjimas įsisenės, nes iš to išsivystys visokios ligos, kaip tai: galvos skaudėjimas, šaltis, kataras, apendikas, inkstų ligos, įdegimas tonsilių, reumatas,, nervuotumas, ekzema, kepenų širdies ir kitokios ligos.

Vartokite Thomsono NATURAL-LAX-HERB TEA, kuri yra sudaryta iš 12-kos Naturalių žolynų ir turi visokių mineralinių druskų ir vitaminų, kurie yra butinai reikalingi žmogaus kūnui. NATURAL-LAX-HERB TEA yra viena iš geriausių paliuosavimui, išvalymui ir sutvarkymui pajrusių vidurių. Taigi, tuojaus prisiųskite 50c Money Orderį bei krasos ženklelių, o aš tuojaus jums pasiųsiu už tai pakelį N. L. H. T. per paštą. Rašykite šiaip:

John W. Thomson, P. O. Box 186, Brooklyn, N. Y.

Clement Voketaitis
LIETUVIS ADVOKATAS
113 West 42nd Street
NEW YORK CITY
Telefonas Bryant 9-7763

BROOKLYNO OFISAS
168 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
Telefonas Evergreen 8-7179

DR. I. COHN
Specialistas ant Operacijų ir gydymo.
AUSŲ, AKIŲ ir GERKLĖS
OFISO VALANDOS:
nuo 11 iki 1 dienomis
nuo 5 iki 7 vakarais.
Sekmadieniais nuo 11 iki 1.
286 Union Avenue
Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 7-0072

Telephone Stagg 2-4409
A. Radzevičius
GRABORIUS
(UNDERTAKER)
Vedu šermenis ir palaidoju tinkamai ir už prieinamą kainą.
Parsamdau automobilius vestuvėm, parėm, krikštynom ir kitokiem reikalam.
402 Metropolitan Ave.
(Arti Marcy Avenue)
Brooklyn, N. Y.

Charles' Up To-Date
BARBER SHOP
K. Degutis Savininkas
PLAUKŲ KIRPIMAS 25c
SKUTIMAS 15c
Prielankus Patarnavimas
100 Union Ave., Brooklyn
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.

Specialiai del Švenčių
- Oak Mellow, 9 mėnesių senumo
59c už puskvortę, $1.15 už kvortą
- Baltimore Club, 2 metų senumo
- Gryna Maryland Ruginė
98c už puskvortę, $1.89 už kvortą
- Pilnas Galionas Saldaus Vyno 98c
- Port, Muscatel, Sherry ir kitų

Augščiau suminėti yra tik keli iš mūsų specialių vertybių. Mes turime jų virš 1,000 skirtingų savo sandėlyje, specialiai padidintame šventėm vynais, degtinėm, džinių ir puikiausių kordialų iš veik visų pasaulio šalių.

Duokite Likerį Kaipo Kalėdų Dovaną
Tai bus labai įvertinama dovana.

Pirkitės Sau Šventėm Likerius Didžiausioj, Žemiausių Kainų ir Labiausia Patikimoj Krautuvėj Brooklyne

THE MANHATTAN LIQUOR STORE
264 GRAND STREET, BROOKLYN
corner of Grand and Roebling Streets
EVergreen 7-1645 L-886

Jau Laikas Pasirūpint
Žiemos Šventėm Gėrimų
Geriausia Vieta Brooklyne Pirkt Naminius ir Importuotus Likerius ten, kur yra Žemos Kainos.
Didelis pasirinkimas Įvairiausios Degtinės, Vyno ir Kitokių Likerių Pas

HYMAN BERGER
RETAIL
WINES AND LIQUORS
409 LORIMER STREET
BROOKLYN, N. Y.
Tarpe Stagg ir Ten Eyck Sts.
(Pigiau niekur negausit)

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
GRAŽIAI ĮRENGTA SUSIĖJIMAM ĮSTAIGA

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai geriausių bravorų alus ir Elius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažintı.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos dieną iki vėlai.

426 SOUTH 5th STREET, BROOKLYN, N. Y.
Blokas nuo Hewes eleveiterio stoties. Tel. Evergreen 7-8886